

ΕΠΙΣΚΕΨΙΣ

ΔΕΛΤΙΟΝ ΕΙΔΗΣΕΩΝ

ΕΤΟΣ 49^ο – ΑΡΙΘ. 806

31 ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΥ 2018

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ

- Η πρώτη του έτους εν τοῖς Πατριαρχείοις2
- Τά Ἅγια Θεοφάνεια ἐν τοῖς Πατριαρχείοις7
- Ὁ Μακ. Πατριάρχης Βουλγαρίας κ. Νεόφυτος εἰς Φανάριον.
Τά θυρανοίξια τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Στεφάνου
τῆς Βουλγαρικῆς Παροικίας.8
- Ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία τοῦ Θεοφιλ. Ἐψηφισμένου Ἐπισκόπου
Ἀραβισσοῦ κ. Κασσιανοῦ10
- Ἡ ἐορτή τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις11

ΑΡΘΡΑ

- Ο "ΒΙΑΣΜΟΣ" ΤΟΥ SANTIAGO:
ὑπὸ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνης Δρος Ἀθανασίου22
- ΠΡΟΣΛΑΛΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΝ ΤΟΥ ΕΨΗΦΙΣΜΕΝΟΥ
ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΡΑΒΙΣΣΟΥ ΚΑΣΣΙΑΝΟΥ ΕΝ Τῷ ΚΑΘΕΔΡΙΚῷ Ἱ. ΝΑῶ
ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ (21.1.2018):
ὑπὸ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνης Δρος Ἀθανασίου24

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟ

• Ἡ πρώτη τοῦ ἔτους ἐν τοῖς Πατριαρχείοις

Ἐν ἑορταστικῇ ἀτμοσφαίρᾳ ἐωρτάσθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ ἑορτὴ τῆς Περιτομῆς τοῦ Κυρίου, ἡ μνήμη τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καὶ ἡ 1^η τοῦ ἀνατείλαντος ἔτους 2018.

Κατὰ τὸν Μ. Ἑσπερινὸν τῆς παραμονῆς, Κυριακῆς, 31^{ης} Δεκεμβρίου, ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης κ.κ. Βαρθολομαῖος, ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῶ, ἐν συγχοροστασίᾳ μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Γέροντος Νικαίας κ. Κωνσταντίνου, Γέροντος Χαλκηδόνας κ. Ἀθανασίου, Γέροντος Δέρκων κ. Ἀποστόλου, Τρανουπόλεως κ. Γερμανοῦ, Φιλαδελφείας κ. Μελίτωνος, Σεβαστείας κ. Δημητρίου, Μυριοφύτου καὶ Περιστασέως κ. Εἰρηναίου, Μύρων κ. Χρυσοστόμου, Συνάδων κ. Διονυσίου, Σασίμων κ. Γενναδίου, Ἰκονίου κ. Θεολήπτου, Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου κ. Στεφάνου, Προύσης κ. Ἐλπιδοφόρου, Κυδωνιῶν κ. Ἀθηναγόρου καὶ Σηλυβρίας κ. Μαξίμου.

Παρέστησαν συμπροσευχόμενοι ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Ἀνθηδῶνος κ. Νεκτάριος, Ἐπίτροπος τοῦ Παναγίου Τάφου ἐν τῇ Πόλει, οἱ Θεοφιλ. Ἐπίσκοποι Ἀβύδου κ. Κύριλλος, Ἀλικαρνασσοῦ κ. Ἀδριανός καὶ Ἐρυθρῶν κ. Κύριλλος, Ἄρχοντες Ὀφφικιάλιοι, ὁ ἐξοχ. Πρέσβυς κ. Εὐάγγελος Σέκερης, Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἐντιμ. κ. Maksym Vdovychenko, Πρόξενος τῆς Οὐκρανίας, πιστοὶ ἐκ τῆς Πόλεως καὶ ἐξ Ἑλλάδος.

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Πατριάρχης ἐδέχθη τοὺς ὡς ἄνω ἁγίους Ἀρχιερεῖς ἐν τῷ ἐπισήμῳ Αὐτοῦ Γραφείῳ, μετὰ τῶν ὁποίων ἀντήλλαξε τὸν ἐπὶ τῷ νέῳ ἔτει ἐόρτιον ἀσπασμόν, καὶ εὐλόγησας διένειμεν αὐτοῖς τὴν Ἀγιοβασιλόπιτταν, τοῦ χρυσοῦ νομίσματος λαχόντος εἰς τὸ τεμάχιον τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀνθηδῶνος κ. Νεκταρίου.

Ἐπηκολούθησεν ἡ εἰθισμένη ἀκρόασις τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς καὶ τῶν λαϊκῶν Γραμματέων καθ' ἣν προσεφώνησε τὸν Πατριάρχην ὁ Μ. Πρωτοσύγκελλος κ. Ἀνδρέας καὶ ἀντεφώνησεν Οὗτος, ἐπιδαψιλεύσας τὰς εὐλογίας Του αὐτοῖς καὶ εὐχηθεὶς τὴν ἄνωθεν ἐνίσχυσιν πρὸς ἐπιτέλεσιν τῆς διακονίας των ἐν τῇ Μητρὶ Ἐκκλησίᾳ. Ἐν συνεχείᾳ ὑπέβαλον σέβη καὶ ἔλαβον τὴν Πατριαρχικὴν εὐλογίαν τὸ προσωπικὸν τῶν Πατριαρχείων, ὑπὸ τὴν ἡγεσίαν τοῦ ἐντιμ. κ. Συμεὼν Φραντζελαῖ, Ἀρχικλητῆρος.

Εἶτα, ἐν τῇ Αἰθούσῃ τοῦ Θρόνου ἐγένετο ἡ τελετὴ τῆς κοπῆς τῆς Ἀγιοβασιλόπιττας τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς ὑπὸ τοῦ Παναγιωτάτου, εἰς ἣν παρέσ-

τησαν καί οἱ ὡς ἄνω ἐκπρόσωποι τῶν ἐν τῇ Πόλει Διπλωματικῶν Ἀρχῶν Ἑλλάδος καί Οὐκρανίας καί πλείστοι ἐκ τῶν ἐκκλησιασθέντων εἰς τόν Ἐσπερινόν προσκυνητῶν. Τό χρυσοῦν νόμισμα ἔλαχεν εἰς τόν ἐντιμ. κ. Παναγιώτην Κ. Χελᾶν, ἀρχιτέκτονα μηχανικόν, ἐκ Πατρῶν.

Τό ἑσπέρας, παρετέθη εἰς τήν Πατριαρχικήν Τράπεζαν δεῖπνον, καθ' ὃ ἡ Α.Θ. Παναγιότης συνεδείπνησε, κατά τό ἔθος, μετά τῶν κληρικῶν τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς καί τινων φιλοξενουμένων κληρικῶν καί λαϊκῶν.

Τήν ἐπομένην, Δευτέραν, 1^η Ἰανουαρίου, ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Πατριάρχης, ἐχοροστάτησεν ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῶ κατά τήν Θεῖαν Λειτουργίαν τοῦ Μ. Βασιλείου, ἐν συγχοροστασίᾳ μετά τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Γέροντος Νικαίας κ. Κωνσταντίνου, Φιλαδελφείας κ. Μελίτωνος, Σεβαστείας κ. Δημητρίου, Μύρων κ. Χρυσοστόμου, Ἰκονίου κ. Θεολήπτου, Καλλιουπόλεως καί Μαδύτου κ. Στεφάνου καί Κυδωνιῶν κ. Ἀθηναγόρου.

Ἐκκλησιάσθησαν ὁ ἐξοχ. Πρέσβυς κ. Εὐάγγελος Σέκερης, Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος, ὁ ἐξοχ. κ. Παναγιώτης Μπαλτάκος, διατελέσας Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου ἐπί πρωθυπουργίας τοῦ Ἐξοχ. κ. Ἀντωνίου Σαμαρᾶ, καί πιστοί ἐκ τῆς Πόλεως καί ἐκ τοῦ ἐξωτερικοῦ.

Κατά τήν καθιερωμένην ἐν τῇ Αἰθούσῃ τοῦ Θρόνου δεξίωσιν, προσεφώνησε τόν Πατριάρχην, ἐκ μέρους μὲν τῆς σεβασμίας Ἱεραρχίας τοῦ Θρόνου ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Νικαίας κ. Κωνσταντίνος, διὰ τῶν ἐξῆς:

“Παναγιώτατε Δέσποτα, Σεβασμιώτατοι Ἀδελφοί Ἀρχιερεῖς, Ἐξοχώτατε κύριε Πρέσβυ, Ἄρχοντες τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, Ἐκλεκτοί παρόντες!

Ἀνέτειλε καί πάλιν ἓνας νέος χρόνος, γεμᾶτος καί αὐτός προσδοκίες καί ὄνειρα, μέ ἐπιθυμίες καί ἐπιδιώξεις, μέ πῖό ζωντανή αὐτή τή φορά τήν ἐπιθυμία κάποιας ἀλλαγῆς, κάποιας βελτιώσεως, κάποιας ἀναγεννήσεως ἃν ἦταν δυνατό νά λεχθῆ, ἐπέκεινα τόπου, πού νά ἀγγαλιάζει τήν ἀνθρωπότητα σέ παγκόσμιο κλίμακα γιά τό καλό καί τήν εὐτυχία πάντων.

Νά μή ἐπαναλάβουμε τό δυστυχῶς , γιάτί ὅλες οἱ προσπάθειες γιά βελτίωση κάπου σκονταύτουν ἢ ἀνθρωπότητα, παρ' ὅλες τίς ἐπιθυμίες τῶν ὑγειῶν δυνά-μεων, δέν μπορεῖ νά ὀρθοποδήσῃ. Ἄς μή ποῦμε καί τή φορά αὐτή μάταιος ὁ κόπος καί ὅτι, παρά τίς ἀπεγνωσμένες προσπάθειες γιά διάσωση καί ἐπιτυχία κάποιας ἐξισορροπήσεως, καταλήγομεν πολλές φορές στό ἀνελέητο καί ἀπύθμενο βάθος τῶν συμβιβασμῶν.

Δέν πρέπει νά πεθάνει οὔτε ἡ γλῶσσα, οὔτε ἡ ἱστορική συνείδησις, οὔτε ἡ κανονική εὐπρέπεια, οὔτε νά ζημιωθῆ ἡ πίστις μας, ἢ ὁ βιωματικός Χριστιανισμός μας καί τά ἱερά πρόσωπα πού τόν ἐνσαρκώνουν. Ἐκεῖνος εἰς

τόν ὁποῖο ἀκράδαντα ὕλοι πιστεύουμε, ὡς Θεός ἀλλά καί ὡς ἱστορικό πρόσωπο ἀντέχει στίς ἀπομυθεύσεις γιατί τά λόγια καί οἱ πράξεις του εἶναι τόσο συνεκτικά ἀρμοσμένα πού μόνο ἕνας βαθύς θαυμασμός τά περιβάλλει.

Εὐτυχῶς υπάρχουν στοιχεῖα πού ἐνισχύουν τό θάρρος καί τήν ὑπομονή μας, ἴσως ὀλίγα, ἀλλά πολύ δυνατά καί ἱκανά, στά ὁποῖα στηριζόμενοι θα ἔχουμε τή δύναμη νά συνεχίσουμε τόν ἀγῶνα.

Ἀναφέρομαι καί πάλιν στήν ἐπιτυχία τῆς Ἁγίας καί Μεγάλης Συνόδου τῆς Ὁρθοδοξίας, ἡ ὁποία ἐπέτυχε τοῦ Ἱεροῦ Σκοποῦ της, εἰς πείσμα μερικῶν Ἀδελφῶν Ἐκκλησιῶν, αἱ ὁποῖαι, παρά τήν συμπόρευση καί συμφωνία μετά τῶν λοιπῶν Ἐκκλησιῶν μέχρι τέλους, ἀπέσχον τήν τελευταία στιγμή.

Ἀλλά ἐκτός τῶν ἀνωτέρω, ἐμεῖς ἐδῶ ἔχουμε τό μεγάλο προνόμιο, διότι ἔχουμε ἐπί κεφαλῆς τόν Πατριάρχη μας πού ἀγωνίζεται 26 ὀλόκληρα χρόνια καί βγάζει πάντοτε ἀσπροπρόσωπη τήν Ἐκκλησία μας, παρά τίς δυσκολίες καί τίς κατά καιρούς ἀντιξοότητες.

Στήν πίστη καί στή πεποίθησή μας στηριζόμενοι, στό ὅτι μπορούμε νά ἐπιτύχουμε πολλά καί ὅτι θά ἔλθουν ἀσφαλῶς καλύτερες μέρες, ἄς συνεχίσουμε ἔχοντας τήν χεῖρα ἐπάνω εἰς τό ἄροτρο, καί ἔτοιμοι διδόναι λόγον παντί τῷ αἰτοῦντι, ἄς συνεχίσουμε τόν ἀγῶνα μας μέ εἰρήνη καί ὁμόνοια, συσπειρωμένοι εἰς τό πλευρό τοῦ Σεπτοῦ Προκαθημένου, συνοδίται καί συνέκδημοι σέ κάθε προσπάθεια, κεκαθαρμέναις διανοίαις, γιά τό καλό τῆς Ὁρθοδοξίας καί τοῦ Γένους, καί γιά ἕνα καλύτερο χρόνο πού θά συγκεντρώνει, θά ζωντανεύει, θά πραγματοποιεῖ καί θά διατηρεῖ ἀνόθεντα τά γνήσια χριστιανικά ἰδανικά μας”.

Ἐξ ὀνόματος τῶν Ἀρχόντων Ὁφφικιαλίων τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας τόν Πατριάρχη προσεφώνησεν ὁ ἐντιμολ. κ. Ἀντώνιος Χατζόπουλος, Ἄρχων Ἱερομνήμων, τοῦ Πατριάρχου ἀντιφωνήσαντος διά τῆς ἐξῆς:

“Ἱερώτατοι καί προσφιλέστατοι ἅγιοι ἀδελφοί, Ἐξοχώτατε Πρέσβυ κύριε Εὐάγγελε Σέκερη, Γενικέ Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος ἐνταῦθα, Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες, Τέκνα τῆς ἡμῶν Μετριότητος ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,

Ὁλοθύμως εὐχαριστοῦμεν τούς προλαλήσαντας διά τόν μεστόν λόγον καί τās ἐορτίους εὐχάς, πρῶτον τόν Ἱερώτατον Μητροπολίτην Νικαίας κύριον Κωνσταντῖνον, ὁμιλήσαντα ἐκ προσώπου τῆς σεβασμίας Ἱεραρχίας τοῦ Θρόνου, καί εἶτα τόν Ἄρχοντα Ἱερομνήμονα κύριον Ἀντώνιον Χατζόπουλον, ἐκ μέρους τῶν ὀφφικιαλίων τῆς Μητρός Ἐκκλησίας καί τῆς ἐνταῦθα Ὁμογενείας.

Ὁμοθυμαδόν, ἐν λειτουργικῇ συνάξει καί ἐν χαρᾷ πεπληρωμένη, εἰσήλθομεν εἰς τόν νέον ἐνιαυτόν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου, ἐν τῷ

πανιέρω Πατριαρχικῶ Ναῶ τοῦ Ἁγίου Μεγαλομάρτυρος Γεωργίου τοῦ Τροπαιοφόρου, ἐν Φαναρίῳ, ἐδῶ, εἰς τόπον μαρτυρίας καί μαρτυρίου, εὐχαριστίας καί διακονίας, κληρονόμοι καί φύλακες τῶν πατρῶων παραδόσεων, τῆς ὀρθῆς καί ἀμωμήτου ἡμῶν πίστεως, τῆς ὀρθῆς δοξολογικῆς λατρείας τοῦ Θεοῦ καί τῆς κατὰ Χριστόν ὀρθοπραξίας.

Δι' ἡμᾶς τοὺς ὀρθοδόξους πιστοὺς, ἡ Πρωτοχρονιά συμπίπτει μέ τὴν ἑορτὴν τῆς κατὰ Σάρκα Περιτομῆς τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καί τὴν ἱεράν μνήμην τοῦ Ἁγίου Βασιλείου, καί αὐτό δίδει εἰς τό χαρμόσυνον τοῦτο γεγονός ἰδιαίτερον πνευματικόν καί πανηγυρικόν χαρακτήρα. Ὅλαι αἱ χριστιανικαὶ ἑορταὶ συνδέονται ἀρρήκτως μέ τέλεσιν Θείας Λειτουργίας. Κατὰ τὰς ἑορτάς, βιοῦται ἡ ἄρρητος φιλανθρωπία τοῦ Θεοῦ, ἀποκαλύπτεται τό βάθος τῶν πραγμάτων, ὁ χρόνος γίνεται αἰωνιότης, καιρός κοινωνίας τῆς ζωῆς, ἀνοίγει ἡ πύλη τοῦ οὐρανοῦ, διαλύεται ἡ ἀχλύς τῶν βιωτικῶν μεριμνῶν.

Τό Εὐαγγέλιον τῆς «συγκαταβάσεως τοῦ Σωτῆρος τῶ γένει τῶν ἀνθρώπων», καί τῆς ἀπελευθερώσεως τοῦ ἀνθρώπου καί τῆς κτίσεως ὅλης ἐκ τῆς φθορᾶς, καθὼς καί ὁ ἔνθεος, ἐκκλησιαστικός, ἀσκητικός καί βαθέως θεολογικός λόγος τοῦ οὐρανοφάντορος Ἀρχιεπισκόπου Καισαρείας τῆς Καππαδοκίας Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, τοῦ φιλοθέου καί φιλανθρώπου, τοῦ φιλερήμου, κοινωνικοῦ καί πτωχοτρόφου, ἠχεῖ καί ἐφέτος μέσα εἰς ἓνα πλήρη ἀντιφάσεων κόσμον, ὅπου ἡ ἀφόρητος ἐξαθλίωσις ἀναριθμητῶν ἀνθρώπων συνυπάρχει μέ τὴν προκλητικὴν σπατάλην τῶν κατεχόντων, ὅπου εἰς τὴν ἰσοπεδωτικὴν παγκοσμιοποίησιν ἀνθίσταται ἀκραίως καί βιαιομαχῶν ὁ θρησκευτικός φονταμενταλισμός, ὅπου οἱ θιασῶται τῆς ἰδιονομίας τῆς οἰκονομίας καί τῆς τεχνολογικῆς ἀναπτύξεως δέν φαίνεται ὅτι πτοοῦνται ἀπὸ τὴν σφοδρὰν ἀντίδρασιν τῶν οἰκολογικῶν κινημάτων καί τῆς κοινωνίας τῶν πολιτῶν, ὅπου ἐκτυλίσσονται πρωτοβουλία καί συζητήσεις περὶ εἰρήνης, ἐνῶ συγχρόνως ἀνθεῖ ἡ παραγωγή καί τό ἐμπόριον καταστροφικῶν ὄπλων. Ὁ νέος ἐνιαυτός εὐρίσκει ἀμετρήτους ἀνθρώπους νά ἀδιαφοροῦν διὰ τὰ μείζονα καί τὰ ἀληθῆ, διὰ τὴν δικαιοσύνην καί τὴν ἀλληλεγγύην, καί νά ἐνδιαφέρονται ζωηρῶς διὰ τὰ ἀτομικά των δικαιώματα καί τὴν εὐδαιμονιστικὴν αὐτοπραγμάτωσίν των. Στατιστικαὶ ἔρευναι ἀποκαλύπτουν ὅτι ἀτονεῖ βαθμηδόν τό αἰσθητήριον διὰ τό μυστήριον, καί ὅτι μειοῦται συνεχῶς ὁ ἀριθμὸς τῶν ἀτόμων μέ κοινωνικόν καί ἀγαπητικόν προσανατολισμόν.

Ἐνώπιον τῶν πρωτογνώρων ἀπειλῶν κατὰ τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου καί τῆς ἀκεραιότητος τῆς δημιουργίας, ἡ Ἐκκλησία καλεῖται σήμερον νά δώσῃ τὴν καλὴν μαρτυρίαν αὐτῆς, ἐνώπιον Θεοῦ καί ἀνθρώπων. Ἡ Ἐκκλησία, ὅταν ὁμιλῇ, τό πράττει διὰ νά ὑπερασπισθῇ τὸν ἄνθρωπον, τὸν «ἠγαπημένον τοῦ

Θεοῦ». Ἐπίσης, δύναται νά σιωπᾷ διά τόν ἴδιον λόγον. Εἶναι ἀδύνατον ὅμως νά παραμένῃ ἀδρανῆς ἔναντι τῆς κραυγῆς τῶν ἀδικουμένων καί τοῦ στεναγμοῦ τῆς κτίσεως.

Ἡ Ἐκκλησία ποτέ δέν ἠγνόησε τόν κόσμον, ἀλλά καί ποτέ δέν ἔταυτίσθη μέ αὐτόν.

Προφανέστατα, ἡ εὐαισθησία καί τό ἐνδιαφέρον διά τόν ἄνθρωπον καί τάς περιπετείας του δέν ὀδηγεῖ εἰς ἐκκοσμίκευσιν τῆς Ἐκκλησίας, εἰς ἕνα «ἐκσυγχρονισμόν» της, ἐν τῇ ἐννοίᾳ τῆς ἀναποφεύκτου υἰοθετήσεως ὑπ' αὐτῆς ἀρχῶν καί μεθόδων δράσεως, ξένων πρός τό Εὐαγγέλιον καί τήν Παράδοσιν τῶν Πατέρων. Πῶς θά ἠδύνατο νά «ἐκσυγχρονισθῇ» ὁ Σταυρός τοῦ Χριστοῦ, ἡ ζωηφόρος Ἀνάστασις, ἡ Θεία εὐχαριστία καί ἡ χριστιανική ἄσκησις, ἡ μετάνοια καί ἡ συγχώρησις, ἡ οὐδέποτε ἐκπίπτουσα ἀγάπη;

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, πιστή εἰς τόν Κύριον αὐτῆς, ὅστις «οὐκ ἦλθε δια-κονηθῆναι, ἀλλά διακονῆσαι» (Ματθ. κ', 28), ζῆ ὡς «διακονική Ἐκκλησία». Ἀγιάζει τήν ζωὴν τῶν πιστῶν διά τῶν ἱερῶν μυστηρίων της. Ἀκούει τό «ἄνθρωπον οὐκ ἔχω» τῶν τραγικῶν θυμάτων τῆς πολεμικῆς βίας, τῶν διώξεων, τῶν διακρίσεων, τῆς κοινωνικῆς ἀδικίας καί τῆς ἐκμεταλλεύσεως.

Συμπαρίσταται, ἀνακουφίζει, παρηγορεῖ, τρέφει, ἀγωνίζεται κατά τῆς ἀδικίας, σώζει τήν ἐλπίδα διά τήν ζωὴν, κρατᾷ ἀνοικτὴν τήν πύλην τοῦ οὐρανοῦ. Διακηρύσσει θαρσαλέως ὅτι, ἐξ ἐπόψεως χριστιανικῆς, ὁ ὑποτιμῶν τόν ἄνθρωπον ὑποτιμᾷ τόν ἴδιον τόν Θεόν, καί ὁ μὴ ἀγαπῶν τόν ἄνθρωπον εἶναι ἀδύνατον νά ἀγαπᾷ τόν Θεόν.

Ὅντως, ἡ ἀδιάσπαστος συνάφεια καί ἐνότης τῆς ἀγάπης πρός τόν Θεόν καί τῆς οὐ ζητούσης τά ἑαυτῆς ἀγάπης πρός τόν πλησίον εἶναι τό ὑψηλότερον ἦθος, τό ὁποῖον ἐγνώρισεν ἡ ἀνθρωπότης εἰς τήν ἱστορικὴν της πορείαν. Ἐν Χριστῷ, ὁ πιστός ἔλαβε πολλά, «τά πάντα», καί δίδει πάμπολλα, «τά πάντα τοῖς πᾶσι». Τό «λαμβάνειν», τό δῶρημα τῆς Θείας χάριτος, καί τό «διδόναι», ἡ θυσιαστική ἀγάπη, εἶναι ἡ οὐσία τῆς ταυτότητος τοῦ καινοποιηθέντος, ἐν Χριστῷ καί ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ Του, ἀνθρώπου.

Ἡ Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, προγευομένη ἐν τῇ Θεῷ Εὐχαριστίᾳ καί ἐν τῇ ζωῇ τῆς ἀγάπης καί τῆς διακονίας τοῦ ἀνθρώπου καί τοῦ κόσμου, τῆς ἐσχατολογικῆς τελειώσεως τῶν πάντων, καί εἰκονίζουσα αὐτήν, πορεύεται πρός τήν Βασιλείαν τοῦ Θεοῦ, ἡ ὁποία εἶναι ἡ παντελής φανέρωσις καί ἡ τελεία ἀποκάλυψις αὐτῶν, τά ὁποῖα ζῶμεν καθ' ὁδόν, ἐν Ἐκκλησίᾳ καί ὡς Ἐκκλησία. «Ἰησοῦς Χριστός, χθές καί σήμερον ὁ αὐτός καί εἰς τοὺς αἰῶνας» (Εβρ. ιγ', 8).

Ὅταν ἀπουσιάζῃ ἡ πίστις εἰς τήν αἰωνιότητα, τότε ὅλη ἡ ζωὴ καί ἡ δρᾶσις μας ἔχει τό στίγμα τῆς ματαιότητος. Τό νά δίδωμεν εἰς τήν ζωὴν μας

ὅ,τι νόημα ἐπιθυμοῦμεν, δέν εἶναι γνησία ἐλευθερία. Δέν ὑπάρχει ἀληθῆς ἐλευθερία χωρίς τήν Ἀλήθειαν καί ἔξω ἀπό τήν Ἀλήθειαν, ἡ ὁποία δι' ἡμᾶς εἶναι «πρόσωπον», ὁ ἐνανθρωπήσας, σταυρωθείς καί ἀναστάς, ἀνελθών εἰς τοὺς οὐρανοὺς καί πάλιν ἐρχόμενος Λόγος τοῦ Θεοῦ, «ἡ ἐλπίς ἡμῶν». Χωρίς αὐτήν τήν ζωοπάροχον ἐλπίδα συρρικνοῦνται αἱ δημιουργικαί δυνάμεις τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ ἔγκλειστος εἰς τόν ἑαυτόν του, ὁ αὐτόνομος «ἀνθρωποθεός», δέν ἔχει προοπτικήν καί μέλλον.

Τιμώτατοι ἀδελφοί καί τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Ἔρχονται καί παρέρχονται αἱ γενεαί τῶν ἀνθρώπων καί ἐν τῇ εὐλογημένῃ Πόλει τῶν Πόλεων σώζονται, χάριτι τοῦ ἀγαθοπαρόχου Θεοῦ τῆς ἀγάπης, τὰ τιμαλφῆ τοῦ Γένους, ἡ πίστις, τό ἦθος καί ὁ πολιτισμός τῆς Ὁρθοδοξίας. Παρελαύνουν ἐνώπιον ἡμῶν, κατὰ τήν ἐόρτιον καί ἱεράν αὐτήν στιγμήν, αἱ φωτειναί μορφαί τῶν προκατόχων ἡμῶν Πατριαρχῶν καί πάντων τῶν εὐόρκως διακονησάντων τήν Μητέρα Ἐκκλησίαν, πάλαι τε καί ἐπ' ἐσχάτων. Ἐν συγκινήσει βαθεία καί κατανύξει τοὺς μνημονεύομεν καί τοὺς εὐγνωμονοῦμεν.

Εἰς δέ πάντα ὑμᾶς τοὺς παρόντας, τοὺς συνεορτάζοντας καί συμπνευμα-τιζομένους, καί εἰς τὰ ἐγγύς καί τὰ μακράν φωτόμορφα τέκνα τῆς Ἀγίας τοῦ Χριστοῦ Μεγάλης Ἐκκλησίας, ἀπευθύνομεν ἐγκάρδιον ἐόρτιον χαιρετισμόν καί εὐχόμεθα, διὰ τόν νέον ἐνιαυτόν τῆς χρηστότητος τοῦ Κυρίου, ὑγιείαν κατ' ἄμφω, ὁμόνοιαν καί εἰρήνην, τήν εἰς ἀλλήλους ἀγάπην καί δαψιλῆ καρποφορίαν ἐν ἔργοις ἀγαθοῖς, ἐπικαλούμενοι ἐφ' ὑμᾶς, μεσιτεία καί πρεσβείαις τοῦ οὐρανοφάντορος Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, τοῦ σήμερον ἐν εὐλαβεία καί εὐχαριστίᾳ, ἐν ψαλμοῖς καί ὕμνοις ἐορταζομένου καί τιμωμένου, οὗ τὰ ρήματα καί τὰ ἔργα καί τὰ τίμια λείψανα πάσης ἀγιότητος πλήρη ὑπάρχουσι, τήν ζείδωρον χάριν καί τό ἀμέτρητον ἔλεος τοῦ Θεοῦ καί Κυρίου τῶν ὄλων. Χρόνια πολλά καί εὐλογημένα!”

Τά παραδοσιακά Κάλαντα τῆς Πρωτοχρονιάς καί ἄλλα ἐόρτια ἄσματα ἔψαλεν ὁμιλος νέων ἐθελοντῶν τῆς Οἰκουμενικῆς Ὁμοσπονδίας Κωνσταντινουπολιτῶν (ΟΙ.ΟΜ.ΚΩ.).

• Τά Ἅγια Θεοφάνεια ἐν τοῖς Πατριαρχείοις

Μετά μεγαλοπρεπείας καί λαμπρότητος ἐωρτάσθησαν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις τὰ Ἅγια Θεοφάνεια τοῦ Κυρίου καί Θεοῦ καί Σωτῆρος ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, τό Σάββατον, 6^{ον} Ἰανουαρίου.

Ἡ Α.Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης, ἐν τῷ τέλει τοῦ Ὁρθρου, ἐτέλεσε τὸν Μέγαν Ἀγιασμόν, ἀγιάσας ἐν συνεχείᾳ τοὺς ἀγίους Ἀρχιερεῖς καὶ τοὺς Κληρικούς τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς, καὶ προέστη τῆς Πατριαρχικῆς καὶ Συνοδικῆς Θείας Λειτουργίας ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, ἐν συλλειτουργίᾳ μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Γέροντος Νικαίας κ. Κωνσταντίνου, Φιλαδελφείας κ. Μελίτωνος, Σεβαστείας κ. Δημητρίου, Μύρων κ. Χρυσοστόμου, Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου κ. Στεφάνου, Προύσης κ. Ἐλπιδοφόρου, Κυδωνιῶν κ. Ἀθηναγόρου καὶ Ἀδριανουπόλεως κ. Ἀμφιλοχίου.

Ἐκκλησιάσθησαν ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Ἰκονίου κ. Θεόληπτος, οἱ ἐξοχ. κ. Ἰωάννης Ἀμανατίδης, Ὑφυπουργός Ἐξωτερικῶν τῆς Ἑλλάδος, ὅστις ἐξεπροσώπησε τὴν ἔντιμον ἑλληνικὴν κυβέρνησιν κατὰ τὴν ἐπίσημον ταύτην ἡμέραν, κ. Πέτρος Μαυροειδῆς, Πρέσβυς τῆς Ἑλλάδος ἐν Ἀγκύρᾳ, Πρέσβυς κ. Εὐάγγελος Σέκερης, Γεν. Πρόξενος αὐτῆς ἐν τῇ Πόλει, Πρέσβυς κ. Μιχαήλ Χρηστίδης, Γεν. Γραμματεὺς τοῦ Ὄργανισμοῦ Οἰκονομικῆς Συνεργασίας Εὐξείνου Πόντου, καὶ πλείστοι πιστοί.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θείας Λειτουργίας, ὁ Πατριάρχης προέστη τῆς τελετῆς τοῦ Ἀγιασμοῦ τῶν ὑδάτων καὶ τῆς Καταδύσεως τοῦ Τιμίου Σταυροῦ εἰς τὴν θάλασσαν, ἐκ τῆς ἀποβάθρας τοῦ Φαναρίου, συμπαραστατούμενος ὑπὸ τῶν συλλειτουργῶν Αὐτοῦ Ἱεραρχῶν, τοῦ λοιποῦ Κλήρου καὶ τοῦ λαοῦ ἐν πομπῇ ἐκ τοῦ Π. Πατριαρχικοῦ Ναοῦ, τῶν κωδῶνων αὐτοῦ κρουομένων χαρμωσύνως. Τὸν Τίμιον Σταυρὸν ἀνέσυρεν ἐκ τῶν ὑδάτων διὰ τρίτην συνεχῆ φοράν ὁ ἐντιμ. κ. Νικόλαος Σολῆς, ἐξ Ἀγρινίου, εἰς τὸν ὅποιον ὁ Παναγιώτατος προσέφερεν εἰς εὐλογίαν χρυσοῦν Σταυρὸν καθὼς καὶ ἀναμνηστικὰ μετάλλια εἰς τοὺς ὑπολοίπους κολυμβητάς.

Τὴν μεσημβρίαν, παρετέθη ἐπίσημον ἄριστον εἰς τὴν Πατριαρχικὴν Τράπεζαν, εἰς ὃ παρεκάθησαν καὶ οἱ ὡς ἄνω ἐπίσημοι.

• Ὁ Μακ. Πατριάρχης Βουλγαρίας κ. Νεόφυτος εἰς Φανάριον. Τὰ θυρανοίξια τοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἁγίου Στεφάνου τῆς Βουλγαρικῆς Παροικίας.

Ἡ Α.Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης, τὴν Κυριακὴν, 7^{ην} Ἰανουαρίου, ἀνταποκριθεὶς εἰς εὐλαβῆ πρόσκλησιν τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἐν τῇ Πόλει βουλγαρικῆς παροικίας, ἐτέλεσε τὸν ἀγιασμόν ἐν τῷ ἐν Φαναρίῳ ἀνακαινισθέντι Ἱ. Ναῷ τοῦ Ἁγίου Στεφάνου, ἐπὶ τῇ ὀλοκληρώσει τῆς ριζικῆς ἐπισκευῆς καὶ τοῦ ἐξωραϊσμοῦ αὐτοῦ, δαπάναις τῶν ἐντίμων κυβερνήσεων τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Βουλγαρίας, παρουσίᾳ τοῦ Μακ. Πατριάρχου Βουλγαρίας κ. Νεοφύτου, πλαισιουμένου ὑπὸ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Λοφτσοῦ κ. Γαβριήλ, Ρούσης κ. Ναοῦμ καὶ Στάρας Ζαγόρας κ. Κυπριανοῦ, μελῶν τῆς ὑπ' αὐτόν

Ἰεράς Συνόδου, τοῦ ἐξοχ. κ. Boyko Borisov, Πρωθυπουργοῦ τῆς Χώρας, μετά πολυπληθοῦς ὀμίλου κρατικῶν παραγόντων, ἐλθόντων ἐπί τούτῳ ἐκ Σόφιας, καί πλήθους πιστῶν ἐκ τῆς ἐν τῇ Πόλει βουλγαρικῆς παροικίας.

Τήν συνοδείαν τοῦ Παναγιωτάτου ἀπετέλεσαν οἱ Σεβ. Μητροπολίται Καλλιουπόλεως καί Μαδύτου κ. Στέφανος καί Ἀδριανουπόλεως κ. Ἀμφιλόχιος.

Ἐν τῷ τέλει τῆς Ἀκολουθίας τοῦ Ἀγιασμοῦ ὠμίλησαν ἡ Α.Θ. Παναγιότης ὁ Οἰκουμενικός Πατριάρχης, ἀναφερθεὶς εἰς τὰς ἱστορικές σχέσεις μεταξύ τῶν Ἐκκλησιῶν Κωνσταντινουπόλεως καί Βουλγαρίας μέ κέντρον τήν περιοχὴν τοῦ Φαναρίου, ἐν ἧ καί ἡ ἔδρα τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, καί συγχαρεὶς τοὺς καθ' οἷονδῆποτε τρόπον συμβαλόντας εἰς τόν ἀνακαινισμόν, καί ἡ Α. Μακαριότης ὁ Πατριάρχης Βουλγαρίας, ὅστις ἠὺχαρίστησε τοὺς ἐργασθέντας καί χορηγήσαντας διὰ τό ἔργον τῆς ἀνακαινίσεως.

Κατά τήν ἐπακολουθήσασαν τελετὴν ἐν τῷ αὐλείῳ χώρῳ τοῦ Ἰ. Ναοῦ, ἀνεγερθέντος πρό 120 ἐτῶν καί τελοῦντος ὑπὸ ἀνακαινισιν κατά τήν παρελθούσαν ἑπταετίαν, χαιρετισμόν ἀπηύθυνον ὁ ἐν τῷ μεταξύ προσελθὼν Ἐξοχ. κ. Recep Tayyip Erdoğan, Πρόεδρος τῆς Τουρκικῆς Δημοκρατίας, ὁ Πρωθυπουργός αὐτῆς ἐξοχ. κ. Binali Yildirim, ὁ ἐξοχ. κ. Boyko Borisov, ἐκ μέρους τῶν βουλγαρικῶν Ἀρχῶν, καί ὁ ἐντιμ. κ. Βασίλειος Λιάζε, Πρόεδρος τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς ἐνταῦθα βουλγαρικῆς παροικίας.

Ἡ Α. Μακαριότης, ἀκολούθως, προσῆλθεν εἰς τὰ Πατριαρχεῖα, ἐνθα, τῶν κωδῶνων χαρμοσύνης κρουομένων, τήν ὑπεδέχθησαν οἱ Κληρικοί τῆς Πατριαρχικῆς Αὐλῆς ἡγουμένου τοῦ Πανοσιολ. Μ. Πρωτοσυγκέλλου κ. Ἀνδρέου. Μετά τήν προσκύνησιν τοῦ Μακαριωτάτου ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ, ἐπηκολούθησε συνάντησις καί ἐγκάρδιος συνομιλία τῶν δύο Προκαθημένων ἐν τῇ Αἰθούσῃ τοῦ Θρόνου, ἀντηλλάγησαν δέ μεταξύ αὐτῶν ἀναμνηστικά δῶρα.

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Παναγιώτατος, συνοδευόμενος ὑπὸ τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Χριστουπόλεως κ. Μακαρίου καί τοῦ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιδιακόνου κ. Θεοδώρου, μετέβη εἰς τήν ἐν Σισλῇ ἔδραν τῆς Βουλγαρικῆς Παροικίας καί προσεκύνησεν, ὁμοῦ μετά τῆς Α. Μακαριότητος, εἰς τόν ἐκεῖσε Ἰ. Ναόν τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τῆς Ρίλας. Κατά τό ἐπίσημον ἄριστον, παρατεθέν πρὸς τιμὴν τῶν ἐκκλησιαστικῶν καί τῶν κρατικῶν ἀρχῶν, καθ' ὃ ἡ Α. Μακαριότης ἐτίμησε διὰ τοῦ «Παρασήμου Α' Βαθμοῦ τῶν Ἁγίων Κυρίλλου καί Μεθοδίου» τόν ἐντιμ. κ. Βασίλειον Λιάζε, ὁ Παναγιώτατος, κατά τήν πρόποσιν, ἀνεφέρθη εἰς τοὺς παλαιοτάτους πνευματικούς καί πολιτιστικούς δεσμούς μεταξύ τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας Κωνσταντινουπόλεως καί τοῦ Βουλγαρικοῦ λαοῦ, σφυρηλατηθέντας διὰ τοῦ ἱεραποστολικοῦ ἔργου τοῦ ἐν Ἁγίοις Προκατόχου Του Φωτίου τοῦ Μεγάλου, ὡς καί εἰς τήν διηνεκῆ καί ἀδιάπτωτον κανονικὴν καί

ποιμαντικήν μέριμναν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου διά τούς ἐν τῇ Πόλει διαβιοῦντας ὀρθοδόξους βουλγαρικήσ καταγωγῆσ.

Τόν Μακαριώτατον, τόσον κατά τήν ἄφιξίν του εἰς τή Πόλιν ὅσον καί κατά τήν αὐθημερόν ἀναχώρησίν του εἰς τά ἴδια, προϋπήντησαν καί προέπεμψαν, ἀντιστοιχῶσ, ἐκ μέρους τῆσ Α.Θ. Παναγιότητος ἐν τῇ Αἰθούσῃ διακεκριμένων προσώπων «V.I.P.» τοῦ ἀερολιμένος «Atatürk» ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυδωνιῶν κ. Ἀθηναγόρας καί ὁ Πανοσιολ. Μ. Ἀρχιμανδρίτης κ. Βησσαρίων, Ἀρχιεπιφύλαξ τῶν Πατριαρχείων.

• **Ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία τοῦ Θεοφιλ. Ἐψηφισμένου Ἐπισκόπου Ἀραβισσοῦ κ. Κασσιανοῦ**

Ἡ Α.Θ. Παναγιότησ, ὁ Πατριάρχης, τήν Κυριακήν, 21^η Ἰανουαρίου, παρέστη συμπροσευχόμενος ἀπό τοῦ Ἱ. Βήματος τοῦ Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναοῦ Ἁγίας Τριάδος τῆσ Ἱ. Μητροπόλεωσ Χαλκηδόνοσ, κατά τήν Θεῖαν Λειτουργίαν, καθ' ἣν, ἐν χαρμοσύνῳ ἀτμοσφαίρᾳ καί ἐν πληθούσῃ Ἐκκλησίᾳ, ἐτελέσθη ὑπό τοῦ Ποιμενάρχου αὐτῆσ, Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντοσ Χαλκηδόνοσ κ. Ἀθανασίου, ἐν συλλειτουργίᾳ μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Ἰκονίου κ. Θεολήπτου καί Προῦσησ κ. Ἐλπιδοφόρου καί τῶν Θεοφιλ. Ἐπισκόπων Ἀλικαρνασσοῦ κ. Ἀδριανοῦ καί Ἐρυθρῶν κ. Κυρίλλου, ἡ εἰς Ἐπίσκοπον χειροτονία τοῦ Θεοφιλ. Ἐψηφισμένου Ἐπισκόπου Ἀραβισσοῦ κ. Κασσιανοῦ, ὅστισ θά διακονήσῃ ὡσ Βοηθόσ Ἐπίσκοποσ τῆσ ἱστορικῆσ Μητροπόλεωσ ταύτησ.

Παρέστησαν συμπροσευχόμενοι ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Γέρων Νικαίας κ. Κωνσταντῖνοσ, ὁ Πανιερ. Ἀρχιεπίσκοποσ Τελμησσοῦ κ. Ἰώβ, ὁ ἐντιμ. κ. Γεώργιοσ Γαῖτάνησ, Πρόξενοσ τῆσ Ἑλλάδοσ, ὁ ἐντιμ. κ. Maksym Vdovychenko, Πρόξενοσ τῆσ Οὐκρανίασ, Ἄρχοντεσ Ὀφφικιάλιοι, καθηγηταί καί πλῆθοσ πιστῶν.

Πρό τῆσ χειροτονίασ προσεφώνησε τόν Θεοφιλ. Ἐψηφισμένον ὁ Ποιμενάρχης αὐτοῦ (βλ. στήλη ΑΡΘΡΑ), ἐξάρας τήν ἀφωσιωμένην καί καρποφόρον διακονίαν αὐτοῦ ἀπό διαφόρων θέσεων ἐν τῇ Ἱ. Μητροπόλει Χαλκηδόνοσ. Ἀντεφώνησεν ὁ χειροτονοῦμενοσ, ἐκφράσασ τά διακατέχοντα αὐτόν αἰσθήματα εὐγνωμοσύνησ καί σεβασμοῦ πρόσ τό σεπτόν πρόσωπον τοῦ Πατριάρχου, τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντοσ Νικομηδείασ κ. Ἰωακείμ, τοῦ Ποιμενάρχου του Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντοσ Χαλκηδόνοσ κ. Ἀθανασίου καί τῶν Σεβασμιωτάτων μελῶν τῆσ Ἁγίασ καί Ἱερᾶσ Συνόδου, καθῶσ καί συγκινήσεωσ καί συνοχῆσ διά τήν νέαν ὑψηλήν θέσιν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀφ' ἧσ καλεῖται νά συνεχίσῃ τήν διακονίαν του.

Ἐν τῷ τέλει τῆς Θείας Λειτουργίας, ὁ νεοχειροτονηθεὶς Ἐπίσκοπος ἀνελθὼν εἰς τὸν Θρόνον, ἐτέλεσε τὴν Ἀπόλυσιν καὶ διένειμεν εἰς τὸ πολυπληθές ἐκκλησίασμα τὸ ἀντίδωρον, δεχθεὶς τὰς εὐχὰς καὶ τὰ συγχαρητήρια τῶν συγγενῶν καὶ φίλων αὐτοῦ, ὡς καὶ τῶν προσελθόντων πολυαρίθμων πιστῶν.

Κατὰ τὴν ἐπακολουθήσασαν δεξίωσιν ἐν τῇ Κοινοτικῇ Αἰθούσῃ, ὁ Παναγιώτατος, ὁμιλήσας καταλλήλως, ἀφοῦ ὑπεγράμμισεν ὅτι ἡ προαγωγή τοῦ Θεοφιλ. Ἐπισκόπου Ἀραβισσοῦ ἀποτελεῖ ἀφορμὴν χαρᾶς καὶ ἀγαλλιάσεως διὰ τὴν Μητέρα Ἐκκλησίαν καὶ σύνολον τὴν Ρωμηοσύνην, συνεχάρη πατρικῶς τὸν προαχθέντα, εὐχηθεὶς αὐτῷ τὴν ἐξ ὕψους δύναμιν κατὰ τὴν νέαν, ἔτι πλέον εὐθυνοφόρον, ἀρχιερατικὴν διακονίαν του εἰς τοὺς κόλπους τῆς κατὰ Χαλκηδόνα τοπικῆς Ἐκκλησίας.

Ἀκολουθῶς ἡ Α.Θ. Παναγιότης ηὐλόγησε τὸ ὑπὸ τοῦ νεοχειροτονηθέντος Ἐπισκόπου παρατεθέν ἐν τῷ συγκροτήματι τῆς ἐν Μοδίῳ Γαλλικῆς Σχολῆς «Saint Joseph» ἐπίσημον ἄριστον.

• Ἡ ἑορτὴ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν ἐν τοῖς Πατριαρχείοις

Τῇ συμμετοχῇ τῶν ἐλλογίμων ἐκπροσώπων τοῦ ὁμογενοῦς ἐκπαιδευτικοῦ κόσμου καὶ τῶν μαθητῶν, ἐωρτάσθη ἐν τοῖς Πατριαρχείοις ἡ ἑορτὴ τῶν Γραμμάτων καὶ τῆς Παιδείας τοῦ Γένους, ἐπὶ τῇ ἰ. μνήμῃ τῶν ἐν ἁγίοις Πατέρων ἡμῶν Μεγάλων Ἱεραρχῶν Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου.

Ἡ Α.Θ. Παναγιότης, ὁ Πατριάρχης, ἐχοροστάτησε κατὰ τὸν ἐν τῷ Π. Πατριαρχικῷ Ναῷ τελεσθέντα Ἐσπερινόν τῆς Ἑορτῆς, τὴν Δευτέραν, 29^{ην} Ἰανουαρίου, καὶ κατὰ τὴν Θεϊαν Λειτουργίαν, τὴν Τρίτην, 30^{ην} ἰδίου, ἐν συγχοροστασίᾳ μετὰ τῶν Σεβ. Μητροπολιτῶν Γέροντος Νικαίας κ. Κωνσταντίνου, Γέροντος Χαλκηδόνας κ. Ἀθανασίου, Γέροντος Δέρκων κ. Ἀποστόλου, Φιλαδελφείας κ. Μελίτωνος, Σεβαστείας κ. Δημητρίου, Μυριοφύτου καὶ Περιστασεως κ. Εἰρηναίου, Μύρων κ. Χρυσοστόμου, Συνάδων κ. Διονυσίου, Γαλλίας κ. Ἐμμανουήλ, Ἰκονίου κ. Θεολήπτου, Καλλιουπόλεως καὶ Μαδύτου κ. Στεφάνου, Προύσης κ. Ἐλπιδοφόρου, Κυδωνιῶν κ. Ἀθηναγόρου καὶ Σηλυβρίας κ. Μαξίμου.

Τὸν πανηγυρικὸν λόγον τῆς ἡμέρας, ἔχοντα ὡς ἀκολουθῶς, ἐξεφώνησεν ὁ Πανοσιολ. Ἀρχιμανδρίτης τοῦ Οἴκουμενικοῦ Θρόνου κ. Σμάρραδος Καραγιαννίδης, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱ. Μητροπόλεως Χαλκηδόνας:

"Δράξασθε παιδείας, μήποτε ὀργισθῆ Κύριος" (Ψαλμ. 2, 12)

*Παναγιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,
Σεβασμία τῶν Ἀρχιερέων χορεία,
Ἐλλογιμώτατοι κ.κ. Καθηγηταί,
Ἀγαπητοὶ Μαθηταί,
Εὐσεβὲς Ἐκκλησίασμα,*

Ἡ ἀγία μας Ὁρθόδοξος Ἐκκλησία ἐορτάζει σήμερον πανηγυρικῶς καὶ τιμᾷ τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχας, τοὺς τρεῖς αὐτοὺς "Μεγίστους Φωστῆρας τῆς Τρισηλίου Θεότητος". Τὴν μεγάλην ἐκκλησιαστικὴν, πατερικὴν καὶ θεολογικὴν ἐορτὴν ταύτην τῆς κοινῆς μνήμης τῶν Ἁγίων Τριῶν Ἱεραρχῶν, καθιέρωσεν εἰς τὰ μέσα τοῦ ΙΙ^{ου} αἰῶνος ὁ Μητροπολίτης Εὐχαΐτων Ἰωάννης Μαυρόπουλος, ἐπὶ τῆς Βασιλείας Κωνσταντίνου τοῦ Μονομάχου (1042-1055), εἰς μίαν προσπάθειαν ἀποκαταστάσεως καὶ διατηρήσεως τοῦ ποιμνίου, ὅταν στάσις καὶ ταραχὴ ἐγένετο διὰ τὸ ποῖος ἀπὸ τοὺς τρεῖς Μεγάλους Πατέρας ἦτο ἀνώτερος εἰς πνευματικότητα, ἀγιότητα καὶ θεολογίαν, χωρίζοντας κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον τὸν λαὸν εἰς "Ἰωαννίτας", "Βασιλείτας" καὶ "Γρηγορίτας".

Ἡ ἐνότης ἀποτελεῖ προτεραιότητα διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν, κἀτι τὸ ὁποῖον ἦτο εἰς γνῶσιν τῶν Ἁγίων Τριῶν Ἱεραρχῶν καὶ ἐφήρμοσαν πολλὰς φορὰς τὴν ἐκκλησιαστικὴν οἰκονομίαν, ἔτσι ὥστε νὰ μὴ διχάσουν τὸ σῶμα τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ διδασκαλία τους ἐν πολλοῖς, εἶναι μία κατάθεσις τῆς ἀληθείας καὶ μία μαρτυρία διὰ τὴν ἐνότητα τοῦ κόσμου μὲ τὸν Θεὸν καὶ τὴν Ἐκκλησίαν του. Καὶ ἡ ἐνότης αὕτη διὰ τὴν Ὁρθόδοξον Ἐκκλησίαν μας, δὲν ἀποτελεῖ μία τρόπον τινὰ φιλοσοφικὴν προσέγγισιν τῆς ζωῆς καὶ τοῦ βιώματός της, ἀλλὰ μίαν ὑψίστην θεολογικὴν καὶ ἐκκλησιολογικὴν ἐπιταγὴν, τὴν ὁποῖαν θέτει ἀπ' ἀρχῆς της ὡς στόχον τῆς ποιμαντικῆς διακονίας ἀλλὰ καὶ τῆς θεολογίας της.

Γεγονὸς εἶναι, ὅτι οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι ὑπῆρξαν πνευματικαὶ φυσιογνωμίαι, ξεχωρισταὶ μέσα εἰς τὴν ἀνθρωπίνην ἱστορίαν, μὲ πολλὰ χαρίσματα συγκεντρωμένα εἰς τὸ πρόσωπόν των.

Γέννημα θρέμμα τῆς ἀγιοτόκου Καππαδοκίας ὁ Μέγας Βασίλειος καὶ ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος, καὶ τῆς Ἀντιοχείας τῆς Μεγάλης, τῆς Συρίας, ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος, ἐτάραξαν τὰ νερὰ τῆς ἐποχῆς των καὶ ἄφησαν παρακαταθήκας μὲ αἰώνιον ἀξίαν.

Ὁ Μέγας Βασίλειος ἦτο μέγας θεολόγος. Ἐρμήνευσε μὲ τρόπον θεόπνευστον τὴν ἀγιογραφικὴν ἀφήγησιν διὰ τὴν δημιουργίαν τοῦ κόσμου εἰς τὸ περίφημον ἔργον του "Ἐξαήμερος", ἐν σύνολον ἐννέα (9) ὁμιλιῶν, τὸ ὁποῖον ἀποτελεῖ ἐν τῶν σπουδαιοτέρων ἔργων τῆς Πατερικῆς Γραμματείας.

Ὁ Γρηγόριος ὁ Θεολόγος ἐσπούδασεν εἰς τὴν περίφημον Φιλοσοφικὴν Σχολὴν τῶν Ἀθηνῶν, ἔχων συσπουδαστὴν τὸν Μέγαν Βασίλειον, καὶ προήχθη ὡς εἷς ὀνομαστός θεολόγος τῆς ἐποχῆς του.

Ὁ Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος ἠξιώθη νὰ σπουδάσῃ δίπλα εἰς ὀνομαστοὺς καὶ περιβοήτους διδασκάλους, ὅπως ὁ Καρτέριος, ὁ Διόδωρος Ταρσοῦ καὶ ὁ μέγας Ἕλληνας ῥήτωρ Λιβάνιος, εἰς τὸν ὁποῖον ἐμαθήτευσε καὶ ὁ Μέγας Βασίλειος. Ἄπαντες οἱ τρεῖς, ἐπετέλεσαν τεράστιον κοινωνικὸν καὶ φιλανθρωπικὸν ἔργον, πρωτόγνωρον διὰ τὴν ἐποχὴν των. Ὀνομαστὴ ἦτο ἡ περίφημος Βασιλείας, ἐν σύνολον εὐαγῶν καθιδρυμάτων καὶ εὐκτηριῶν οἴκων, ὅλα εἰς τὴν ὑπηρεσίαν καὶ βοήθειαν τοῦ συνανθρώπου, τοῦ ἔχοντος χρεῖαν.

Μὲ τοιαύτας ἀξιολόγους σπουδὰς οἱ τρεῖς Πατέρες ὠπλίσθησαν μὲ σπανίαν διὰ τὴν ἐποχὴν των παιδείαν, ἀπὸ τὴν ὁποῖαν καὶ βαθεῖαν γνῶσιν ἀπέκτησαν, ἀλλὰ καὶ καλλιέργειαν τοῦ νοῦς καὶ τῆς γλώσσης, πού ἠκονίσθησαν εἰς τὴν φιλοσοφίαν καὶ τὴν ρητορικὴν.

Κάθε φοράν πού προστρέχομεν εἰς τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχας ζητώντας τὴν σοφίαν τους ἐπάνω εἰς ὁποιοδήποτε πρόβλημά μας, διαπιστώνομε τὴν καθολικότητα καὶ τὴν πληρότητα τῆς σκέψεώς των, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐπικαιρότητά τους. Βαθεῖς ἀνατόμοι τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, κάτοχοι πλουσίας θεολογικῆς ἀλλὰ καὶ ἐπιστημονικῆς παιδείας, ἀνίχνευσαν τὰ ἀπύθμενα βάθη τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως καὶ δὲν ἄφησαν καμμίαν πτυχήν τῆς ζωῆς ἀνεξερεύνητον. Εἶχαν συλλάβει τὸ νόημα τῆς ἀνθρωπίνης ὑπάρξεως εἰς τὴν πληρότητά του καὶ παραμένουν ἀνίκητοι ἀπὸ τὸν "πανδαμάτορα" χρόνον. Διότι δὲν ἀσχολοῦνται μὲ τὰς παροδικὰς συμβατικότητας τῆς ζωῆς, ἀλλὰ μὲ τὴν ἀναλλοίωτον, τὴν ἀμετάβλητον οὐσίαν της.

Συνέζευξαν τὴν ἑλληνικὴν παιδείαν καὶ τὴν χριστιανικὴν θρησκείαν, ἐπέ-τυχον δὴλα δὴ, τὴν ὑπέρβασιν τῆς ἀντιθέσεως Ἑλληνισμοῦ καὶ Χριστιανισμοῦ, ἐδραιώνοντας κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον μιὰ γιὰ πάντα, τὴν συμπόρευσιν Ἑλληνισμοῦ καὶ Ὁρθοδοξίας εἰς τὸν καθ' ἡμᾶς χῶρον καὶ ἐσφράγισαν τὴν φυσιογνωμίαν τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμαϊκῆς Αὐτοκρατορίας, τῆς καὶ Βυζαντινῆς (sic) λεγομένης.

Προσπαθοῦν νὰ συμβιβάσουν τὰς λαμπρὰς ἑλληνικὰς σπουδὰς των μὲ τὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ, καὶ νὰ ἀξιοποιήσουν τὸν ὀπλισμὸν αὐτὸν διὰ τὸν "ἀγῶνα τὸν καλόν" τῆς χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ τῆς κατὰ Χριστὸν ζωῆς. Δὲν ὑποχωροῦν εἰς τὴν πίστιν των, πού ταυτίζεται μὲ τὸ εἶναι τους. Ἀξιοποιοῦν τὸν ὀρθὸν λόγον, ὑποτάσσοντάς τον εἰς τὰς ἐπιταγὰς τοῦ θείου λόγου. Ἡ ἑλληνικὴ μὀρφωσις λένε, καλλιεργεῖ τὸ πνεῦμα τοῦ ἀνθρώπου καὶ τὸ ἐφοδιάζει μὲ γνώσεις χρησίμους, ἐνῶ κάνει ταύτοχρόνως τὸν πιστὸν

καλύτερον Χριστιανόν, ἀφοῦ τοῦ προσφέρει μεγαλύτερα ἐφόδια (τὴν διαλεκτικὴν δύναμιν) διὰ νὰ ὑπερασπίσῃ τὴν πίστιν του.

Τὰ πάντα τοῦτον εἶπεῖν, ὑποτάσσονται καὶ ὑπηρετοῦν τὰ διδάγματα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ τὴν ἀλήθειαν τοῦ Χριστοῦ. Αὕτῃ ἡ "χριστοκεντρικὴ θεώρησις" τοῦ Ἑλληνισμοῦ ἐξαγνίζει εἰς τὴν συνείδησιν τῶν Πατέρων τὴν ἑλληνικὴν παιδεῖαν.

Ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ποὺ ἡ κυρία σπουδὴ του ὑπῆρξε θεολογικὴ καὶ ὀλιγότερον ἑλληνικὴ, ἦτο αὐτός ποὺ ἔτυχε πιὸ κοντὰ εἰς τὸν ἑλληνικὸν λόγον καὶ ἐπηρεάσθηκε ἀπ' αὐτόν. Αὐτός, περισσότερον μὲ τὸ προσωπικόν του παράδειγμα καὶ τὴν ἀπαστράπτουσα εἰς τὸν λόγον του παιδεῖαν, ἐδίδαξεν εἰς τὴν πράξιν, τὴν ἀξίαν τῶν ἑλληνικῶν γραμμάτων.

Διαθέτοντες λοιπὸν ἅπαντες τρεῖς εὐρυτάτην παιδεῖαν, ἦτο φυσικόν, περισσότερον ἀπὸ ὅλους τοὺς ἄλλους Πατέρας τῆς Ἐκκλησίας, νὰ συλλάβουν τὸ νόημα τῆς Παιδείας διὰ τὸν ἄνθρωπον, ἰδίᾳ δὲ τὸν νέον ἄνθρωπον τῆς ἐποχῆς των, τὸν χριστιανὸν ἄνθρωπον. Δι' αὐτούς, Παιδεῖα δὲν σημαίνει κατὰκτησις γνώσεων ἀλλὰ καλλιέργεια τῆς ἀνθρωπίνης ψυχῆς, καὶ ὡς κύριος σκοπὸς τῆς Παιδείας προσδιορίζεται ἡ ἀγωγή τῶν νέων παιδιῶν: "Τέχνη τεχνῶν καὶ ἐπιστήμη ἐπιστημῶν φαίνεται μοι, ἄνθρωπον ἄγειν, τὸ πολυτροπώτατον ζῶον καὶ ποικιλώτατον" μᾶς καταθέτει ὁ Γρηγόριος.

Τὴν ἀξίαν τῆς Παιδείας εἶχαν ἐκτιμήσει δεόντως οἱ Ἀρχαῖοι Ἕλληνες, τοὺς ὁποίους ἐσπούδασαν οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι, καὶ οἱ ὅποιοι μέσῳ τοῦ φιλοσόφου Ἀριστίππου διεκήρυξαν, πὼς εἶναι προτιμότερον νὰ εἶναι τις ζητιάνος παρὰ ἀπαίδευτος: "Ἄμεινον ἐπαίτην ἢ ἀπαίδευτον εἶναι".

Παιδεῖα κατὰ τοὺς Τρεῖς Ἱεράρχας εἶναι ἡ διαδικασία ἀναπτύξεως τοῦ ἀνθρώπου εἰς πρόσωπον, εἰς ὀλοκληρωμένην προσωπικότητα. Εἶναι ἡ σκόπιμος καὶ συνειδητὴ προσπάθεια διὰ πνευματικὴν καλλιέργειαν, καὶ τελείωσις, καὶ κοινωνικὴ ἔνταξις τοῦ ἀνθρώπου. Δὲν εἶναι ἡ συσσώρευσις ἐγκυκλοπαιδικῶν γνώσεων. Δὲν εἶναι ἡ πολυμάθεια, κατὰ τὸν Ἱερόν Χρυσόστομον. Δὲν εἶναι ἡ γυμναστικὴ τῆς διανοίας, ἀλλὰ τοῦ συνόλου τῶν ψυχικῶν καὶ πνευματικῶν δυνάμεων τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ παιδεῖα δὲν σταματᾷ εἰς τὴν ἀπόκτησιν ἐνὸς ἢ περισσοτέρων πτυχίων, ἀλλὰ παρουσιάζει δυναμικὴν πορείαν ἐξελίξεως καὶ ἀναπτύξεως εἰς ὀλόκληρον τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου, κατὰ τὸ "γηράσκω δ' αἰεὶ πολλὰ διδασκόμενος" τοῦ Σόλωνος τοῦ Ἀθηναίου, ἐνὸς τῶν Ἑπτὰ Σοφῶν τῆς Ἀρχαιότητος. Κατὰ τὸν Μέγαν Βασίλειον μάλιστα, εἶναι τὸ μόνον ἀγαθὸν ποὺ παραμένει ἀναφαίρετον καὶ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ παιδεῖα (ὡς ἀρετὴ) "μόνη τῶν κτημάτων ἀναφαίρετον καὶ ζῶντι καὶ τελευτήσαντι παραμένουσα".

Εἶναι θεοκεντρικὴ καὶ ἀποβλέπει εἰς τὴν ἐν Χριστῷ τελείωσιν τοῦ ἀνθρώπου. Ὁ Μέγας Βασίλειος ἀναφέρει ὅτι σκοπὸς τῆς παιδείας εἶναι: "Ὁμοιωθῆναι Θεῷ κατὰ τὸ δυνατόν ἀνθρώπου φύσει". Εἶναι ζήτησις τῆς ἀληθείας καὶ μύησις εἰς αὐτήν. Αὐτὸ σημαίνει ὁ ἐλληνικὸς ὄρος φιλοσοφία. Ἡ ζητούμενη δὲ σοφία, εἶναι κατ' αὐτοὺς ὁ Ἰησοῦς Χριστὸς ὡς ἔνσαρκος Ἀλήθεια. Καὶ οἱ Τρεῖς Ἱεράρχαι ὡς πρωτοπόροι, πεφωτισμένοι ἰδεολόγοι, κατάφεραν νὰ βγάλουν τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τὰ φοβερά τους ἀδιέξοδα καὶ νὰ τοὺς ὠδηγήσουν μέσῳ τῶν ὁδῶν πού οἱ ἴδιοι ἐχάραξαν, εἰς τὴν ἀλήθειαν καὶ τὴν ζωὴν, τὸν Κύριον ἡμῶν, ὁ ὁποῖος μᾶς διαβεβαιώνει: "Ἐγὼ εἶμι ἡ ὁδὸς καὶ ἡ ἀλήθεια καὶ ἡ ζωὴ" (Ἰω. 14, 6).

Ἡ στάσις καὶ ἡ προτροπὴ τους πρὸς μίαν Ἑλληνοχριστιανικὴν Παιδείαν, μίαν Παιδείαν πού νὰ μὴν ἀπομακρύνεται ἀπὸ τὰς ἱστορικὰς ρίζας της, θὰ πρέπει νὰ μᾶς παραδειγματίζει ἰδιαιτέρως σήμερον, πού ἐπιχειρεῖται, δυστυχῶς, μία ἀποστασιοποίησις ἀπὸ τὰς συντεταγμένας αὐτάς. Ὁ σύγχρονός μας θεοφόρος πατήρ καὶ ὁμολογητὴς Ἰουστίνος Πόποβιτς, διετράνωνε: "Ἡ παιδεία, χωρισμένη ἀπὸ τὴν ἀγιότητα, γίνεται μία τραγικὴ ματαιοπονία".

Εἰς τὴν σημερινὴν ἐποχὴν ὅπου ἡ νεότης μαραίνεται ἀπὸ τὸν ψυχικὸν βόρβορον καὶ τὴν τραγικὴν μοναξιάν, ἔρμαιον τῆς χρησιμοθηρίας καὶ τῆς τεχνολογίας, καὶ καθὼς ἡ σύγχρονος ἐκπαίδευσις τείνει νὰ χάσῃ, ἐὰν δὲν ἔχει ἤδη χάσει, τὸν ἐλληνορθόδοξον χαρακτῆρα της, ἅς συναισθανθῶμεν πὼς κάθε ἀλλαγὴ τοῦ κόσμου προϋποθέτει νὰ θέλωμε νὰ ἀλλάξωμε τὸ πρῶτον, ἐμεῖς τὸν ἑαυτὸν μας.

Ἄς σκεφθῶμεν ἐὰν θέλωμεν μορφωμένους ἢ ἐγγραμμάτους, ὅπως ἔλεγε καὶ ὁ ἅγιος τῶν ἐλληνικῶν γραμμάτων, ἡ κορυφὴ τῶν κορυφῶν" κατὰ τὸν ἀλεξανδρινὸν ποιητὴν Κωνσταντῖνον Καβάφην, ὁ Ἀλέξανδρος Παπαδιαμάντης, ἀπαντῶντας μόνοι μας εἰς τὸ δίλημμα: Οἱ νέοι ἄνθρωποι πού μεγαλώνομε καὶ ἀνατρέφομε, διαλέγομε νὰ διδάσκωνται ἀπλῶς σχολικὴν ἐκπαίδευσιν ἢ συνειδητὴν ἀντίληψιν καλλιτεργείας τῆς παιδείας, ὡς θεματοφύλακες ἐλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ Ὁρθοδόξων ἀντιλήψεων;

Μὲ ἀφορμὴν τὴν πολυπολιτισμικότητα τῆς κοινωνίας μας ἀνὰ τὸν κόσμον καὶ ἰδίᾳ εἰς τὴν Εὐρώπην, μία διαρκῶς ἐπιχειρουμένη ἐκπαιδευτικὴ μεταρρύθμισις, τολμᾷ νὰ ἀφαιρέσῃ ἀπὸ τὴν Παιδείαν δύο βασικούς της πυλῶνας, τὸν θρησκευτικὸν καὶ τὸν ἐθνικόν. Ὡ, τῆς ἀπυθμένου ρηχότητος τῆς σκέψεώς των!

Εἰς τὴν Ἑσπερίαν αἱ ἐκκλησῖαι μετατρέπονται εἰς πολιτιστικὰ κέντρα, ἐνῶ ἀλλόθρησκοί τινες δρᾶττονται τῆς εὐκαιρίας καὶ προάγουσιν αὐτάς εἰς ἰδικούς των χώρους λατρείας. Ἀλήθεια, τί εἶδους πολιτισμὸς μπορεῖ νὰ ἀναπτυχθῇ, ὅταν ἀποκόπτεται συνειδητῶς ἀπὸ τὰς τροφούς αὐτοῦ ρίζας; Καὶ

τί δάφνας νὰ δρέψη τις, ὅταν κοπτόμεναι αἱ ρίζαι τὸ δένδρον ξηραίνεται, ὡς "ἐξηράνθη" καὶ τὸ Μαντεῖον τῆς δαφνοτρεφομένης Δελφικῆς Πυθίας;

Εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς ἐν ἀντιθέσει, ὁ πατρο-Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλὸς προέτρεπε τοὺς ἀνθρώπους εἰς τὰς πόλεις, τὰ χωρία καὶ τὰς ἐπαρχίας νὰ μετατρέψουν τὰς ἐκκλησίας των εἰς σχολεῖα, ὥστε τὰ παιδιά, λαμβάνοντας μὴ μόρφωσιν καὶ τὴν παιδείαν τὴν ἐν Χριστῷ, νὰ ξεφύγουν ἀπὸ τὸν γνόφον καὶ τὸ ἔρεβος τοῦ Καιάδος, εἰς ἀνάτασιν ψυχῆς τε καὶ πνεύματος, καίτοι σήμερον καὶ εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς "αὐτόφωτον" Ἀνατολήν, ἐφθάσαμεν εἰς τὸ σημεῖον νὰ στρέψωμεν τὰ βλέμματα πρὸς τὴν Δύσιν καὶ νὰ ἀκολουθήσωμεν τὰς ἐπιταγὰς τῆς εἰς τὴν σχολικὴν παιδείαν καὶ ἐκπαίδευσιν.

Εἰς τὴν Δύσιν ὅμως, ὁ σχολαστικισμὸς ἐπὶ αἰῶνας κατεδίκασεν εἰς ἀδράνεια τὸ πνεῦμα τῆς Παιδείας εἰς τοὺς μεσαιωνικοὺς χρόνους, ἕως ὅτου ἡ Ἀναγέννησις τὸ ἐξύπνησεν ἀπὸ τὸν λήθαργον καὶ ἤνοιξε πάλιν τὰ πτερά του, λαμβάνοντας τὸ "φῶς ἐξ ὕψους Ἀνατολῶν", μὲ τὴν πληθώραν τῶν λογίων καὶ μεμορφωμένων πού ἐγκαταστάθησαν ἐκεῖ, ξεφεύγοντας ἀπὸ δυσκόλους καὶ δυσμενεῖς καταστάσεις εἰς τὰ πάτρια αὐτῶν χῶματα. Μὲ τὴν ἔλευσιν καὶ τοῦ Διαφωτισμοῦ ἐπῆλθεν ὅμως καὶ ἡ σταδιακὴ ἐκκοσμίκευσις τῆς Παιδείας, ἀποκόπτοντάς τιν ἀπὸ τὴν τροφὸν Ἐκκλησίαν. Καὶ παιδεία ἄνευ θρησκείας, ὁδηγεῖ εἰς τὴν ἀσέβειαν καὶ τὴν ἀθεΐαν.

Ἔτσι, τὴν σημερινὴν ἐκπαίδευσιν τὴν διακρίνει μία διανοητικὴ ἀλαζονεῖα καὶ ἰδεολογικὴ, ἐπιστημονικὴ μεγαλαυχία, ὅτι ἀνασυντάσσεται ἐπάνω εἰς τὸ διευρυμένον πεδῖον τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῆς Ὑψηλῆς Τεχνολογίας, μέσα εἰς ἓν πυκνότερον δίκτυον Πληροφοριῶν, πού ἀποτελοῦν μὲν "τροφὴν τοῦ νοός", ἀλλὰ "ἀτροφίαν τῆς ψυχῆς", ἐκείνης πού γεννᾷ τὸ ἦθος τοῦ ἀνθρώπου, πού πλάθει χαρακτῆρας καὶ ἀνάγει τὸ πρόσωπόν του εἰς προσωπικότητα.

Μία ἐκπαίδευσιν ἄνευ παιδείας, πού παράγει ἐνδεχομένως ἰδιοφυεῖς ἐπιστήμονας καὶ ἄριστα κατηρτισμένους τεχνοκράτας, οἱ ὅποιοι ὅμως ἔχουν "νεκρωμένην συνείδησιν καὶ νεκρωμένην βούλησιν", ἡμπορεῖ νὰ ἀποτελέσῃ ἀπειλὴ πολλαπλῆ καὶ κίνδυνον φοβερῶν διαστάσεων. Τέτοιοι ἰδιοφυεῖς ἐπιστήμονες καὶ τεχνοκράτες ὑπηρέτησαν ἤδη ἐξωανθρωπίνους σκοποὺς καὶ "ἐχάρισαν" εἰς τὴν ἀνθρωπότητα πυρηνικὰ μανιτάρια καὶ θαλάμους ἀερίων, θαυμαστῆς πράγματι τελειότητος... Ἐπαληθεύθηκε ἔτσι ὁ λόγος τοῦ Πλάτωνος: "Πᾶσα τε ἐπιστήμη χωριζομένη δικαιοσύνης καὶ τῆς ἄλλης ἀρετῆς, πανουργία, οὐ σοφία φαίνεται".

Διαπίστωσις δὴλα δὴ εἶναι ὅτι, εἰς τὴν πλειοψηφίαν τῶν σημερινῶν σχολείων δὲν διδάσκεται ἡ καθ' ἑαυτὴν παιδεία, ἀλλὰ ἡ ἐκπαίδευσιν, καὶ τὸ ζητούμενον ἐπομένως καὶ συμφώνως μὲ τὴν διδασκαλίαν τῶν Τριῶν

Ἱεραρχῶν, εἶναι νὰ ὑπάρχη εἰς ἄριστος συνδυασμὸς παιδείας καὶ ἐκπαιδεύσεως.

Ἐν σύγχρονον κράτος, μία Δημοκρατία, ὀφείλει νὰ παρέχη ἐπὶ ἴσοις ὅροις τὸ δικαίωμα εἰς τὴν μόρφωσιν εἰς ὅλους τοὺς πολίτας, πλειοψηφούντας καὶ μειοψηφούντας, "ὅτι τὸν ἥλιον αὐτοῦ ἀνατέλλει ἐπὶ πονηροὺς καὶ ἀγαθοὺς καὶ βρέχει ἐπὶ δικαίους καὶ ἀδίκους". (Ματθ. 5, 45). Δὲν πρέπει οὕτως εἰπεῖν νὰ γίνεται διάκρισις βάσει ἔθνους, θρησκευτικῶν καὶ πολιτικῶν πεποιθήσεων.

Ὁ πολιτικός, φιλόσοφος καὶ ἀκαδημαϊκὸς Κωνσταντῖνος Τσάτσος ἐδήλωνε: "Δὲν ὑπάρχει Δημοκρατία, ὅπου δὲν ὑπάρχει Παιδεία. Μόνον ἄτομα μὲ πραγματικὴν Παιδείαν ἢμποροῦν νὰ συγκροτήσουν μίαν Δημοκρατίαν καὶ ἀκριβῶς αὐτὴ ἢ Παιδεία λείπει πέρα ἀπὸ τὸ ἀνεκτὸν ὄριον, εἰς τὰς περισσοτέρας ἀπὸ τὰς συγχρόνους Δημοκρατίας", ἐπιβεβαιώνοντας τὴν ρῆσιν τοῦ σοφοῦ Σόλωνος τῆς Ἀρχαιότητος: "Ἀρχεσθαι μαθῶν, ἄρχειν ἐπιστήση".

Παναγιώτατε Πάτερ καὶ Δέσποτα,

Ἡ Ἁγία καὶ Μεγάλη Σύνοδος τῆς Ὁρθόδοξου Ἐκκλησίας μας, ἢ ὁποία συνεκλήθη πρὸ ἑνὸς καὶ ἡμίσεος περίπου ἔτους εἰς τὴν Μεγαλόνησον Κρήτην, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τῆς Ὑμετέρας Θειοτάτης Παναγιότητος, ἀπευθυνομένη πρὸς τὸν Ὁρθόδοξον λαὸν καὶ κάθε ἄνθρωπον καλῆς θελήσεως, κατέστησε σαφές ὅτι μία βασικὴ τῆς προτεραιότητά εἶναι ἢ νεολαία, ἢ ὁποία "ἀναζητεῖ πληρότητα ζωῆς, γεμάτην ἐλευθερίαν, δικαιοσύνην, δημιουργίαν καὶ ἀγάπην. Καλεῖ τοὺς νέους νὰ συνδεθοῦν μὲ τὴν Ἐκκλησίαν Ἐκείνου ποὺ εἶναι ἢ Ἀλήθεια καὶ ἢ Ζωή. Νὰ προσέλθουν προσφέροντας εἰς τὸ ἐκκλησιαστικὸν σῶμα τὴν ζωτικότητα, τὰς ἀνησυχίας, τοὺς προβληματισμοὺς καὶ τὰς προσδοκίας των. Οἱ νέοι δὲν ἀποτελοῦν ἀπλῶς τὸ μέλλον τῆς Ἐκκλησίας, ἀλλὰ τὸ δυναμικὸν καὶ δημιουργικὸν παρὸν ἐπὶ τοπικοῦ καὶ οἰκουμενικοῦ ἐπιπέδου".

Δηλὸν ἐστὶ, ὅτι ἢ Ὁρθόδοξος ἀνά τὴν Οἰκουμένην Ἐκκλησία ἀκολουθεῖ τὰς ἐπιταγὰς τῶν Τριῶν ἑορταζόντων Φωστήρων τῆς Τρισηλίου Θεότητος, ἀποδεικνύουσα οὕτως, ὅτι παραμένει ἢ αὐτὴ εἰς τοὺς αἰῶνας.

Ἐν κατακλείδι, θέλοντες νὰ παραφράσωμεν ἕν γνωστὸν εἰς τὰ σχολεῖα καὶ τοὺς μαθητὰς ποίημα τοῦ Ἀθηναίου λογοτέχνου Ἀγγέλου Βλάχου καὶ μεταθέτοντες τὴν δρᾶσιν καὶ τὰς ιδέας αὐτοῦ ἀπὸ τὴν θρησκείαν εἰς τὴν παιδείαν, θὰ ἐλέγαμε:

*"Εἰς τὸ βουνὸ ψηλὰ ἐκεῖ,
εἶναι Σχολὴ ἔρημικὴ,
ὁ κῶδων τῆς δὲν κτυπᾶ,*

*δὲν ἔχει δασκάλους οὔτε παιδιά,
μὰ ἀναμένει καρτερικά".*

*Εἰς Ἔτη Πολλὰ λοιπόν, Ἔτη Καλά, Ἔτη Εὐλογημένα καὶ πνευματικῶς
Καρποφόρα εἰς τὴν ἐορτάζουσαν σήμερον μαθητιῶσαν νεολαίαν μας, τὰ
νιᾶτα τοῦ Γένους μας, τὴν χρυσὴ ἐλπίδα τοῦ τόπου μας".*

Ἐκκλησιάσθησαν οἱ Θεοφιλ. Ἐπίσκοποι Edmonton κ. Ἰλαρίων, Ἀλικαρνασσοῦ κ. Ἀδριανός καὶ Ἐρυθρῶν κ. Κύριλλος, Ἄρχοντες Ὀφφικιάλιοι τῆς Ἁγίας τοῦ Χριστοῦ Μ. Ἐκκλησίας, ὁ ἐξοχ. Πρέσβυς κ. Εὐάγγελος Σέκερης, Γεν. Πρόξενος τῆς Ἑλλάδος ἐν τῇ Πόλει, ὁ ἐντιμ. κ. Maksym Vdovychenko, Πρόξενος τῆς Οὐκρανίας, ὁ ἐντιμ. κ. Eugene Czolij, Πρόεδρος τοῦ Παγκοσμίου Οὐκρανικοῦ Κογκρέσου, ὁ ἐλλογ. κ. Σταῦρος Γιωλτζόγλου, Συντονιστὴς Ἐκπαιδεύσεως τοῦ ἐν τῇ Πόλει Γεν. Προξενείου τῆς Ἑλλάδος, ἡ Ἐφορεία μετὰ τῆς Λυκείαρχου, καθηγητῶν καὶ μαθητῶν τῆς Πατριαρχικῆς Μεγάλης τοῦ Γένους Σχολῆς, καθηγηταὶ καὶ μαθηταὶ τῶν λοιπῶν ὁμογενειακῶν σχολείων, ὡς καὶ πλῆθος πιστῶν.

Μετὰ τὸ πέρας τῆς Θ. Λειτουργίας, ὁ Πατριάρχης ἐτέλεσε τὸ καθιερωμένον Τρισάγιον ὑπὲρ ἀναπαύσεως τῶν ψυχῶν τῶν μακαρίων καὶ ἀειμνήστων Ἰδρυτῶν, Εὐεργετῶν, Ἐφόρων, Σχολαρχῶν, Καθηγητῶν, Διδασκάλων, Ἐπιμελητῶν καὶ μαθητῶν τῆς Πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, καὶ ηὐλόγησε τὰ ὑπὸ μαθητῶν αὐτῆς προσαχθέντα κόλλυβα.

Κατὰ τὴν ἐν τῇ Αἰθούσῃ τοῦ Θρόνου ἐπακολουθήσασαν δεξιῶσιν ὠμίλησαν ὁ ἐντιμολ. κ. Ἀθανάσιος Ἀγγελίδης, Ἄρχων Πριμηκήριος καὶ Πρόεδρος τῆς Ἐφορείας τῆς Πατριαρχικῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς, καὶ ἐπικαίρως ὁ Παναγιώτατος, ἀναφερθεὶς εἰς τὴν σημασίαν τῆς πνευματικῆς παρακαταθήκης τῶν τριῶν μεγάλων σοφῶν Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας διὰ τὴν παιδείαν, ὡς καὶ εἰς τὸν τρόπον ἐγκεντρισμοῦ τῆς ἀληθείας τῆς κατὰ Χριστὸν ζωῆς εἰς τὴν παιδευτικὴν πράξιν, «ἢ ὁποῖα σήμερον εὐρίσκεται ἀντιμέτωπος μὲ τὸν πλουραλισμὸν καὶ τὴν σύγχυσιν τῶν ἀξιῶν, μὲ τὸν ἀτομοκεντρισμὸν καὶ τὸν εὐδαιμονισμὸν, μὲ τὴν βαθεῖαν ἀλλαγὴν τῆς παιδικῆς ἡλικίας καὶ μὲ τὴν κυριαρχίαν τῶν ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν», μὴ παραλείψας νὰ ἀναφερθῆ εἰς τὸ χριστιανικὸν ὄραμα τῆς παιδείας, πάντοτε ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τὸν τελικὸν καὶ αἰώνιον προορισμὸν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ ὁμιλία τοῦ Παναγιωτάτου ἔχει ὡς ἀκολούθως:

*Ἱερώτατοι καὶ Θεοφιλέστατοι ἀδελφοὶ Ἱεράρχαι, Ἐντιμότητα κύριε Γενικὴ
Πρόξενε τῆς Ἑλλάδος, Ἐντιμολογιώτατοι Ἄρχοντες, Ἐλλογιμώτατοι
ἐκπαιδευτικοί, Φίλοι μαθηταὶ καὶ μαθήτριαι, Τέκνα ἐν Κυρίῳ ἀγαπητά,*

Ἡ ἐορτή τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, τῶν «λαμπρῶν θεολόγων», τῶν «οἰκουμενικῶν διδασκάλων» καί «Προστατῶν τῶν Γραμμάτων», μᾶς δίδει καί πάλιν τήν εὐκαιρίαν ἐπιστροφῆς εἰς τάς πνευματικάς ρίζας τοῦ Ὁρθοδόξου ἡμῶν Γένους, διά νά ἀνακαινισθῶμεν καί νά ἀντλήσωμεν δύναμιν διά τήν ἔνθεον μαρτυρίαν μας ἐν τῷ κόσμῳ καί διά τήν πορείαν μας ἐν τῇ ἱστορίᾳ.

Ἡ μελέτη τῶν βαθυστοχάστων ἔργων τοῦ «οὐρανοφάντορος» καί «ὑψινοῦ» Βασιλείου τοῦ Μεγάλου, τοῦ, μετά τόν Ἰωάννην τόν Θεολόγον, «δευτέρου Θεολόγου» καί «δευτέρου Ἐπιστηθίου», τοῦ «θερμοτάτου ὑπερμάχου τῆς Τριάδος» Γρηγορίου, καί τοῦ θεωρητήμονος ἀριστεύς τῆς εὐσεβείας καί «προφήτου τῆς φιλανθρωπίας» Ἰωάννου τοῦ Χρυσσοστόμου, μᾶς ἀποκαλύπτει ἀνεκτιμήτους ἀληθείας. Ὅσον ἐμβαθύνομεν εἰς αὐτά, ἀνακαλύπτομεν κοιτάσματα σοφίας πολυτιμότερα καί νοήματα ὑψηλά. Εἰς τούς τρεῖς θεοφθόγγους «θεράποντας τῆς Τριάδος» δέν συναντῶμεν μίαν θεολογίαν ἀποκομμένην ἀπό τήν ζωήν, ἀλλά θεολογικόν στοχασμόν ἐν διαλόγῳ μέ τήν ἑλληνικήν φιλοσοφίαν, ἀπάντησιν, ἐπί τῇ βάσει τῆς βιωμένης Ἀληθείας τῆς Ἐκκλησίας, εἰς τάς προκλήσεις τῶν καιρῶν. Ἡ συνάντησις μέ τήν ἑλληνικήν σκέψιν δέν ὠδήγησεν εἰς «ἐξελληνισμόν τοῦ Χριστιανισμοῦ», ὅπως ὑπεστήριξαν δυτικοί κριτικοί τῆς Πατερικῆς θεολογίας, ἀλλά εἰς τόν λεγόμενον «ἐκχριστιανισμόν» ἢ τόν «ἐκκλησιασμόν» τοῦ Ἑλληνισμοῦ, εἰς τό «καινοτομεῖν τά ὀνόματα», δηλαδή τήν μετατροπήν φιλοσοφικῶν κατηγοριῶν εἰς ὄχημα ἐκφράσεως τῆς ἐκκλησιαστικῆς ἐμπειρίας καί διδασκαλίας. Ὄντως, ἐντυπωσιάζει ἡ εὐρύτης τοῦ πνεύματος, ἡ σοφία καί τό διανοητικόν σφρῖγος τῶν Πατέρων. Μᾶς διδάσκουν ὅτι ὁ χριστιανός ὄχι μόνον δύναται, ἀλλά ὅτι καί ὀφείλει νά ἀγαπᾷ τήν παιδείαν, τήν φιλοσοφίαν, τήν τέχνην, τόν πολιτισμόν.

Εἰς τήν σημερινήν Ἑορτήν τῶν Γραμμάτων, ἐπιθυμοῦμεν νά ἀναφερθῶμεν εἰς τήν σημασίαν τῆς πνευματικῆς παρακαταθήκης τῶν τριῶν μεγάλων σοφῶν Διδασκάλων τῆς Ἐκκλησίας διά τήν παιδείαν. Πῶς θά ἐγκεντρίσωμεν τήν ἀλήθειαν τῆς κατά Χριστόν ζωῆς εἰς τήν παιδείαν, ἡ ὁποία σήμερον εὐρίσκεται ἀντιμέτωπος μέ τόν πλουραλισμόν καί τήν σύγχυσιν τῶν ἀξιῶν, μέ τόν ἀτομοκεντρισμόν καί τόν εὐδαιμονισμόν, μέ τήν βαθεῖαν ἀλλαγὴν τῆς παιδικῆς ἡλικίας καί μέ τήν κυριαρχίαν τῶν ἠλεκτρονικῶν ὑπολογιστῶν καί τῆς λογικῆς των;

Ἐλέχθη προσφυῶς ὅτι ἡ διαπαιδαγώγησις τῆς νέας γενεᾶς ἀποτελεῖ ἐν ἐκ τῶν δυσκολοτέρων προβλημάτων διά τήν ἀνθρωπότητα. Διότι δέν εἶναι ἀπλῶς μετάδοσις πληροφοριῶν καί γνώσεων, ἀλλά ἀνθρωποποιῖα, μόρφωσις, «θεραπεία τῆς ψυχῆς», ἀγωγή ἀξιῶν, καί προϋποθέτει συμπόρευσιν τῶν παιδαγωγούντων καί τῶν παιδαγωγουμένων, κατάλληλον κοινωνικόν καί ἐπικοινωνιακόν περιβάλλον, ἀλληλεγγύην τῶν γενεῶν καί πνεῦμα

προσφορᾶς. Ὁ ἄνθρωπος εἶναι μορφώσιμος, ἀλλά δέν εἶναι εὐάγωγος πρός ἀρετήν.

Πάντοτε ἡ παιδεία θέτει ὑψηλὰς ἀπαιτήσεις εἰς τόν διδάσκαλον καί τόν μαθητήν. Ὁ αὐθεντικός διδάσκαλος ἀπευθύνεται εἰς τόν νοῦν καί τήν καρδίαν τῶν μαθητῶν του. Διδάσκει μέ τό παράδειγμά του, μορφώνει μέ τήν ἰδικήν του ἀνθρωπιάν. Ἀφιερωμένος ὀλοκληρωτικῶς εἰς τήν ἀποστολήν του, ἀξιολογεῖ πρόσωπα καί γεγονότα μέ κριτήριον, ἐάν αὐτά λειτουργοῦν ἢ ὄχι ὑπέρ τοῦ μαθητοῦ. Διά τόν λόγον αὐτόν ἐνδιαφέρεται διά τήν κοινωνικήν καί ἐκπαιδευτικήν πραγματικότητα, διά τήν παιδαγωγικήν θεωρίαν καί πρᾶξιν, διά τήν μελέτην τῆς ψυχικῆς, συναισθηματικῆς, νοητικῆς καί θρησκευτικῆς ἀναπτύξεως τῶν παιδῶν, διά τὰς ἀπειλὰς καί τὰς θετικάς προοπτικάς διά τήν παιδικήν ἡλικίαν εἰς τήν ἐποχήν μας. Μόνον τότε δύναται νά λειτουργήσῃ ὡς ὁ μῖτος τῆς Ἀριάδνης, βοηθῶν τοὺς νέους νά ἐξέλθουν ἀπό τοὺς συγχρόνους λαβυρίνθους. Σήμερον ἡ ἀγωγή κατέστη ὄντως πολυπλοκωτέρα, ἀλλά ἐμφανεστέρα προβάλλει καί ἡ καιρία συμβολή της εἰς τόν ἀξιολογικόν προσανατολισμόν τῆς νεότητος. «Τό νά δώσης ἀγωγή ἀπαιτεῖ ἀγάπη, τέχνη καί κόπο», σημει-ώνεται εἰς τό ἐξαιρετόν κείμενον «Τό Ἅγιον Ὅρος καί ἡ Παιδεία τοῦ Γένους μας».

Ὁ μαθητής, ἀπό τήν πλευράν του, ὀφείλει νά ἀναπτύξῃ πνεῦμα μαθητείας, νά ἀναγνωρίζῃ καί νά σέβεται τόν παιδευτικόν ρόλον καί τόν μόχθον τοῦ διδασκάλου. Ἡ παιδική ἡλικία εἶναι ἡ φάσις τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς, κατά τήν ὁποίαν εἶναι δυνατόν νά ἀσκηθῇ ἀποτελεσματικόν ἔργον ἀγωγῆς καί παιδείας, καί ἡ ὁποία πρέπει νά προστατευθῇ ἀπό τοὺς συγχρόνους κινδύνους συρρικνώσεώς της, ὡς ἐπακόλουθον τῆς λεγομένης «ὀπτικῆς ἐπαναστάσεως», τῆς ὑποταγῆς ὅλων τῶν τομέων τῆς ζωῆς εἰς τήν τεχνολογίαν καί τήν «πληροφορίαν», ἀλλά καί λόγω τῶν ραγδαίως μεταβαλλομένων κοινωνικῶν καί οἰκονομικῶν συνθηκῶν, αἱ ὁποῖαι καθιστοῦν ἀναπόφευκτον τήν μετοχήν τῶν παιδίων εἰς τόν, πλήρη διασπάσεων, κόσμον τῶν ἐνηλίκων.

Τό στίγμα τοῦ συγχρόνου πολιτισμοῦ εἶναι ὁ ἐαυτοκεντρισμός, ὁ ὁποῖος ἐπηρεάζει ἐντόνως καί τήν ταυτότητα τῆς παιδικῆς ἡλικίας. Ὁ ἐαυτοκεντρικός ἄνθρωπος μετατρέπει τὰ πάντα εἰς μέσον τῆς αὐτοπραγματώσεώς του. Ἐπαναστατεῖ ἐναντίον κάθε περιορισμοῦ. Ἀποκαλεῖ τήν δέσμευσιν καί τό καθῆκον ἑτερονομίαν καί ὑποτέλειαν, τήν θρησκείαν ἀλλοτρίωσιν, τήν ἀγάπην ἀδυναμίαν, τήν ἠθικήν καταπίεσιν, ὑποτιμᾷ τόν μόχθον, τήν πειθαρχίαν, ἀναζητεῖ πάντοτε τήν εὐκόλον λύσιν. Ἐναντίον αὐτῆς τῆς ἀγόνου ὑποταγῆς εἰς τόν ἐαυτόν μας ἠκούετο, καί ἤχεῖ καί σήμερον, τό Εὐαγγέλιον τῆς χριστιανικῆς ἐλευθερίας, τό ὁποῖον εὕρσκεται εἰς τό κέντρον τῆς κατανοήσεως τῆς παιδείας ἐκ μέρους τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν. Αὕτη

ἡ θεώρησις τῆς ἀγωγῆς καὶ τῆς παιδείας συγκροτεῖ μίαν πρότασιν πρὸς τοὺς συγχρόνους νέους, «ὅπως ἂν ἐκ τῶν χριστιανικῶν ὠφελοῖντο λόγων».

Ἡ ἔνθεος παιδεία δέν μᾶς ὑποδουλώνει εἰς τόν ἑαυτόν μας καί εἰς τὰ ἀτομικά δικαιώματά μας, ἀφοῦ ἡ ἀληθῆς ἐλευθερία ταυτίζεται μέ τήν ἔξοδον ἀπό τήν εἰρκτήν τοῦ ἀτομισμού. Ὁρθῶς ἐλέχθη ὅτι ἡ θύρα τῆς ἐλευθερίας ἀνοίγει μόνον πρὸς τά ἔξω. Ἡ πείρα αἰώνων μέ τήν ἀνθρωπίνην φύσιν, μαρτυρεῖ ὅτι ὁ ἄνθρωπος δέν καλύπτεται ὑπαρξιακῶς οὔτε ἀπό τήν ἱκανοποίησιν τῶν ἀναγκῶν του, οὔτε μέ τήν συνεχή ἐνασχόλησιν μέ τόν ἑαυτόν του, ἀλλά ὅτι ἐπιθυμεῖ νά ἀφιερωθῆ εἰς ἕνα σκοπόν πέραν τοῦ ἑαυτοῦ, νά πραγματώσῃ ὑπερατομικᾶς ἀξίας, νά ἔχη κοινωνικήν προσφοράν, νά μοιράζεται τήν ζωήν.

Αὐτήν τήν ἀλήθειαν διασώζει τό χριστιανικόν ὄραμα τῆς παιδείας, πάντοτε ἐν ἀναφορᾷ πρὸς τόν τελικόν καί αἰώνιον προορισμόν τοῦ ἀνθρώπου. Ἐν τῷ πλαισίῳ αὐτῆς τῆς «παιδείας ἐλευθερίας», ἡ νέα γενεά θά διδάσκεται τόν λόγον τοῦ Σταυροῦ καί τῆς Ἀναστάσεως, φιλοθεΐαν καί φιλανθρωπίαν, φιλοκαλίαν καί εὐαισθησίαν ἀπέναντι εἰς τό θαῦμα τῆς ὑπάρξεως καί εἰς τά θαυμάσια τῆς δημιουργίας, τήν θυσιαστικήν ἀγάπην, τό μυστήριον τῆς ἀγιότητος, τό πνεῦμα τό ὁποῖον ἐκφράζει ἡ φωτεινή μεγαλοπρέπεια τῆς Ἁγία-Σοφιάς, τά μέγιστα καί πρῶτιστα τοῦ βίου τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως, τήν εὐχαριστιακήν σχέσιν μέ τήν κτίσιν, τήν ἀντίστασιν εἰς τās συγχρόνους συρρικνώσεις τοῦ ἀνθρώπου καί εἰς τās τάσεις, αἱ ὁποῖαι θίγουν τήν ἱερότητα τοῦ ἀνθρωπίνου προσώπου, θά μάθῃ τήν ἀντίδρασιν εἰς τόν αὐτάρεσκον εὐδαιμονισμόν, εἰς τόν προμηθεϊκόν «ἀνθρωποθεόν», εἰς τό «καθελῶ μου τās ἀποθήκας καί μείζονας οἰκοδομήσω» (Λουκ. ιβ', 18) τοῦ συγχρόνου ἄφρονος κερδοσκοπισμοῦ.

Πρόκειται περί ἀληθειῶν αἰωνίως ἐπικαίρων. Δέν ἔχουν ἀνάγκην ἐκσυγχρονισμού ὁ Σταυρός, ὁ ὁποῖος εἶναι εἰς τό διηνεκές ἡ κρίσις τῆς κρίσεώς μας, οὔτε ἡ ἀνυπέρβλητος ἀγάπη τοῦ Καλοῦ Σαμαρείτου, τό ἀσκητικόν φρόνημα, ἡ ταπεινοφροσύνη καί ἡ μετάνοια, τό μυστήριον τῆς ἐν Χριστῷ ἐλευθερίας.

Τιμιώτατοι ἀδελφοί καί προσφιλέστατα τέκνα ἐν Κυρίῳ,

Αὐτάς τās ἀληθείας φυλάσσομεν ὡς κόρην ὀφθαλμοῦ σήμερον. Αὐτάς ἠγωνίσθη ἡ Μήτηρ Ἐκκλησία νά ὑπερασπισθῆ καθ' ὅλην τήν ἱστορικήν της πορείαν. Αὐτήν τήν κληρονομίαν τῶν Πατέρων ἡμῶν μεταβιβάζομεν εἰς τήν νέαν γενεάν, ἡ ὁποία καλεῖται, μέ τήν σειράν της, νά συνειδητοποιήσῃ τό προνόμιον νά ἀνήκῃ εἰς τήν φωτεινήν Παράδοσιν τῆς Ὁρθοδοξίας καί τό μέγεθος τῆς εὐθύνης της. Ὑπενθυμίζομεν μετ' ἐμφάσεως καί τήν παραίνεσιν

τῆς ἐν Κρήτῃ Ἁγίας καὶ Μεγάλῃς Συνόδου πρὸς τοὺς ὀρθοδόξους νέους «νά συνειδητοποιήσουν ὅτι εἶναι φορεῖς τῆς μακραίωνος καὶ εὐλογημένης παραδόσεως τῆς Ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ταυτοχρόνως δέ καὶ οἱ συνεχισταὶ αὐτῆς, οἱ ὅποιοι θά διαφυλάσσουν θαρραλέως καὶ θά καλλιεργοῦν μέ δυναμισμὸν τὰς αἰωνίου ἀξίας τῆς Ὀρθοδοξίας διὰ νά δίδουν τὴν ζείδωρον χριστιανικὴν μαρτυρίαν» (Ἐγκύκλιος, § 8). Σύμβουλοι καὶ ὁδηγοὶ τῆς νεολαίας μας θά εἶναι οἱ μέγιστοι φωστῆρες τῆς τρισηλίου Θεότητος καὶ κήρυκες τῶν «ἐνταλμάτων» τοῦ Χριστοῦ, οἱ τιμώμενοι σήμερον Ἱεράρχαι, καὶ οἱ διδάσκαλοι τοῦ Γένους πάλαι τε καὶ ἐπ' ἐσχάτων.

Περαίνοντες τὸν λόγον, δεόμεθα, ὁ Τρισάγιος Θεός, διὰ τῶν πρεσβειῶν τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν, νά εὐλογῇ καὶ νά ἐνισχύῃ τοὺς διδασκάλους καὶ τοὺς μαθητάς τῶν σχολείων μας, καὶ νά χαρίζῃ εἰς ὅλους σας, ἀγαπητοὶ παρόντες, τὴν ἄνωθεν εἰρήνην καὶ τὰς ἀπείρους, ζωοπαρόχους καὶ σωτηριώδεις αὐτοῦ δωρεάς. Χρόνια πολλά!”

ΑΡΘΡΑ

Ο "ΒΙΑΣΜΟΣ" ΤΟΥ SANTIAGO

ὑπὸ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνης Δρος Ἀθανασίου

"Ἡ δημιουργία καὶ ἡ γένεσις εἶναι τὸ κύριον εἰς τὴν τέχνην". (Ζήνων)

Ὡς γνωστόν, μετὰ τὸ καταστρεπτικὸν "ὄλοκαύτωμα" τοῦ Ἁἱ Νικόλα τοῦ 2001 στὸ Παγκόσμιον Κέντρο Ἐμπορίου τῆς Νέας Ὑόρκης, ἀνετέθη κατόπιν διαγωνισμῶν, ἡ κατασκευὴ τοῦ ἐκ νέου εἰς τὸν διάσημον ἀρχιτέκτονα, μηχανικὸν καὶ καλλιτέχνην Santiago Calatrava. Ἐναν ἄνθρωπο ἀρχιτεκτονογλύπτη καὶ ποιητὴ μὲ μεγάλα ὄραματα.

Τὸ δὲ 2013 καὶ 2015 ἐδημοσίευσεν ὁ γράφων ἓνα ἄρθρον ὑπὸ τὸν τίτλον: Ὁ Calatrava – te-lactava καὶ ὁ Santa Claus, τὸ ὅποιον ἀπέστειλε καὶ εἰς τὴν Ἀρχιεπισκοπὴν Ἀμερικῆς, ἡ ὁποία καὶ ἐσχάτως τὸν διεβεβαίωσεν, ὅπως ἀπλῶς, ὅτι δὲν τὸ ἔλαβεν! Εἰς αὐτό, ὁ γράφων ἀνέφερε συντόμως τὰ γνωστὰ χαρίσματα καὶ τίς ἐλλείψεις τοῦ καλλιτέχνου, διερωτώμενος ἐὰν καὶ κατὰ πόσον τὰ ἔλαβον ὑπ' ὄψιν οἱ ἐντολοδόχοι τῆς κατασκευῆς, ἡ ὁποία θά κοστῖσει μεταξὺ 40 καὶ 80 ἑκατομμυρίων USD (sic), ἐὰν ἐννοεῖται λόγῳ τῆς ἀπὸ ἐτῶν σοβούσης δεινῆς, ὡς μὴ ὄφελε, οἰκονομικῆς κρίσεως τῆς Ἀρχιεπισκοπῆς, θά δυνηθεῖ νά ἀποπερατωθεῖ. Ἡδη δὲ νεόταται πληροφορίαι βεβαιώνουν, ὅτι αἱ κατασκευαστικαὶ ἐταιρεῖαι ἐσταμάτησαν τὰς ἐργασίας των λόγῳ τῶν ὑφισταμένων χρεῶν! Ἐπίσης καὶ κρίσεις τινὰς ὑπερμάχων τοῦ μοντερνισμοῦ καὶ τοῦ φον-

ταμενταλισμοῦ ἐν τῇ ὀρθοδόξῳ ναοδομίᾳ, διὰ τὸν ναὸν καὶ ἐτέρους ἐν Εὐρώπῃ, ὡς ἐν Chambésy, Ζυρίχη καὶ ἀλλαχοῦ.

Καὶ ποῖοι εἶναι οὗτοι: Εὐτυχῶς καὶ τινες ἐκ τῶν τὰ πρῶτα φερόντων ἐκ τῶν λαϊκῶν ἐκπροσώπων καὶ Ὀργανισμῶν ἐν τῇ Ἐκκλησίᾳ, "διαχειριζομένων μετὰ διαφανείας" καὶ ἀξιεπαίνως, τοῦθ' ὅπερ τεκμαίρεται καὶ ἐκ τῆς σημερινῆς κρίσεως! τὰ κοινά, ἄμοιρων οὐχὶ σπανίως καὶ τῶν τοιούτων θεμάτων, οἱ ὅποιοι "ἐκόσμησαν" πολλάκις, καίτοι οὐχὶ μόνον εἰς τὸ παρελθόν, ὅτε ἡ συντήρησις βεβαίως ἦτο ἄγνωστος, τοὺς ἡμετέρους ναοὺς διὰ οὐκ ὀλίγων ἐκτρωμάτων εἰκονογραφικῶν καὶ ἄλλων. Ἦδη δὲ ἀναφέρεται τι τὸ ὅποιον ἰσχύει διὰ πολλὰς περιπτώσεις, ὅτι δηλαδή "αἱ ἐκκλησιαστικαὶ ἀρχαὶ καταστρέφουν τὰ μνημεῖα, λόγῳ καὶ τῆς λανθασμένης ἀντιμετώπισεως τῶν μνημείων ὑπ' αὐτῶν!"⁴ καὶ τῆς μετ' ἐπιμονῆς "παντογνωσίας" καὶ ἀρμοδιότητος καὶ τῶν λοιπῶν ὑπευθύνων φόρεων.

Αἱ "σοφαί" λοιπὸν αὗται κεφαλαὶ ἐπίεσαν τὸν ἀρχιτέκτονα νὰ κατασκευάσει τὸν ναὸν σύμφωνα πρὸς τὴν παράδοσιν τῆς Ἐκκλησίας – τοῦλάχιστον ἐξωτερικῶς κρινόμενον–, τοῦθ' ὅπερ ὅμως ἀρχικῶς δὲν ἤμποροῦσε νὰ ἀποδεχθεῖ ὁ Calatrava, καίτοι ἐνέδωσεν εἰς τὸ τέλος, ἄγνωστον διατί.

Βεβαίως εἶναι γνωστόν, ὅτι κατὰ τὸν Μεσαίωνα καὶ μέχρι τοῦ 18. αἰῶνος, παραγγελιοδόχος τῶν ἐκκλησιαστικῶν ἔργων ἦτο κυρίως ἡ Ἐκκλησία, χωρὶς τοῦτο νὰ σημαίνει ὅτι ὑπῆρχεν ἐν προκειμένῳ συνήθως αὐστηρὰ βία καὶ προδιαγραφαί, μάλιστα δὲ ὑπὸ διαφόρων "παντελονοφόρων Κριτῶν τῆς Οἰκουμένης", οἱ δὲ καλλιτέχναι ἦσαν ἐλεύθεροι διὰ τὴν δημιουργικὴν τῶν ἐργασίαν. Ἄς ἐνθυμηθῶμεν τὸ ὅτι ὁ Da Vinci εἰς τὸν περίφημον Μυστικόν του Δεῖπνον διὰ τὴν προσωπογραφίαν τοῦ Ἰούδα ἐπέλεξε τὸν ἡγούμενον τῆς Μονῆς! καὶ ὅτι ὁ βιασμός τοῦ πνεύματος καὶ τῆς πραγματικῆς ἐλευθερίας εἶναι ἡ χειροτέρα μορφή αὐτοῦ, ὅταν μάλιστα γίνεται ἐξ ἰδιοτελῶν ἐλατηρίων.

Φαίνεται λοιπὸν ὅτι "ἐπιέσθη" ὁ ἀρχιτέκτων, καὶ τοῦτο ὡσὰν νὰ μὴν ὑπῆρχον περὶ τὸν ναὸν μοντέρνα κτήρια, πρὸς τὰ ὅποια ἔπρεπε νὰ προσαρμοσθεῖ οὗτος, ἢ ὡσὰν νὰ μὴν ὑφίστανται λαμπροὶ σύγχρονοι ὀρθόδοξοι ναοὶ εἰς ἄλλας Ἰ. Μητροπόλεις τῆς Ἰ. Ἀρχιεπισκοπῆς, ἔχοντες καὶ στοιχεῖα τῆς βυζαντινῆς παραδόσεως! Ὅμως τοὺς ἐντολοδόχους προφανῶς κατηύθυνε ἡ ἐπίδειξις καὶ τὸ show, ἔστω καὶ ὑβριδικῶς, μετὰ τὴν Ὀρθόδοξον παράδοσιν, πρᾶγμα ὀξύμωρον καθ' ἑαυτό.

Τί λοιπὸν εἶναι ὁ ναὸς τοῦ Ἀἰ Νικόλα οὗτος; Ἔργον τοῦ Calatrava ἢ οὐχί; καὶ πῶς ἐπέτρεψε τοῦτο οὗτος παραθεωρήσας τὰς ιδέας καὶ τὰ ὀράματά του; "Ὁδινεν τοίνυν ὄρος καὶ ἔτεκεν μῦν"!

Ὡς ἐκ τούτου ἀσφαλῶς δὲν θὰ ἠδύνατο καὶ αὐτὸς νὰ εἴπει: "Ἀθῶός εἰμι ἀπὸ τοῦ αἵματος τοῦ δικαίου τούτου" (Ματθ. 27, 24).

Ἔως ὄψονται πάντως κυρίως οἱ ὑπεύθυνοι εἰς ὃν ἐξεκέντησαν"... (Ιω. 19, 37).

1- P. Jodidio, Calatrava 1951 Architect, Engineer, Artist, Κολωνία 2007. Πρβλ. τὰ ἄρθρα, τὰ ὁποῖα ἐδημοσιεύθησαν γιὰ τὴν κατασκευὴ τοῦ ναοῦ στὸ Orthodox Observer ὑπὸ τὸν τίτλο: Ἐνας Φάρος τῆς Ὀρθοδοξίας στὴ σκιά τῶν γιγάντων, *St. Nicholas_Ground Zero* καὶ *St. Nicholas National Shrine* μεταξὺ τῶν ἐτῶν 2013 καὶ 2016 καὶ συνεχίζονται.

2- Ἀ. Παπαῖ, Χαλκηδόνας, Ρινήματα θεολογικά, τεχνοκριτικά, ἱστορικά καὶ ἄλλα τινὰ ἀπὸ τὸν Βόσπορο Ε΄, Θεσσαλονίκη 2015, 79-81.

3- -, Δήλωση τῆς ΑΗΕΡΑ γιὰ τὸν Ἅγιο Νικόλαο, Ἐθνικός Κῆρυξ 15.12. ἄρ. 103 (2017) 1, 5.

4- Δ. Τριανταφυλλόπουλου, Τὰ ἐκκλησιαστικά μνημεῖα ὡς ἀντικείμενο τέχνης, Δημοκρατία 27.11 (2017).

**ΠΡΟΣΛΑΛΙΑ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΝ
ΤΟΥ ΕΨΗΦΙΣΜΕΝΟΥ ΕΠΙΣΚΟΠΟΥ ΑΡΑΒΙΣΣΟΥ ΚΑΣΣΙΑΝΟΥ
ΕΝ Τῷ ΚΑΘΕΔΡΙΚῷ Ι. ΝΑῶ ΑΓΙΑΣ ΤΡΙΑΔΟΣ ΧΑΛΚΗΔΟΝΟΣ (21.1.2018)**

ὑπὸ Σεβ. Μητροπολίτου Γέροντος Χαλκηδόνας Δρος Ἀθανασίου

Ἀγαπητὲ ἐψηφισμένε Ἐπίσκοπε Ἀραβισσοῦ Κασσιανέ,

Ἡλόγησεν ὁ Θεὸς καὶ ὁ Παναγιώτατος Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης, ὁ Προσκυνητὸς ἡμῶν Πατὴρ καὶ Δεσπότης κ. Βαρθολομαῖος, ὥστε σήμερον νὰ προαχθεῖς εἰς τὸ ὕψιστον τῆς ἱερωσύνης ἀξίωμα.

Διότι τοῦτο δὲν τυγχάνει φυσικὸν καὶ αὐτονόητον. Πόσοι καὶ πόσοι ἀνέμενον καὶ ἀναμένουν παρὰ τὴν "Κολυμβήθραν τοῦ Σιλwάμ", ἱκανοὶ ἀλλὰ καὶ ἀδύναμοι; Πόσοι καὶ πόσοι νέοι δὲν ἠδυνήθησαν νὰ μορφωθοῦν ἢ νὰ προκόψουν εἰς τὴν σταδιοδρομίαν των, ἀλλὰ ἐτάφησαν ἐκ ποικίλων αἰτίων, ἐνῶ θὰ ἠδύναντο νὰ προσφέρουν πολλὰ; Πόσοι καὶ πόσοι ἀδύναμοι δὲν προήχθησαν εἰς τὴν Ἐκκλησίαν καὶ ἕτεροι ἐπέτυχον εἰς τὴν ζωὴν των, ἐνῶ ὀρισμένοι ἱκανότατοι παραθεωρήθησαν; Δὲν ἀποκλείεται βεβαίως, ὅτι καὶ ἀδύναμοι πολλάκις ἅμα τῇ ἀναλήψει τῶν καθηκόντων των νὰ ἀναδειχθῶσιν μεγάλοι, ἴσως ἐν ἐτέρα μορφῇ, διαψεύδοντες τινὰς οὐχὶ "φίλους" τῆς Ἐκκλησίας. Τοῦτο διδάσκει ἡ ἱστορία, μαρτυροῦσα τὴν σοφίαν τοῦ ἐπιφοιτοῦντος Ἁγίου Πνεύματος, τὸ ὁποῖον "ὅπου θέλει πνεῖ" (Ιω. 3, 8).

Ἔχε λοιπὸν ὑπ' ὄψιν σου πάντα ταῦτα, καὶ τὸ ὅτι πάντες *δοῦλοι ἀχρεῖοί ἐσμεν* (Λουκ. 17, 10) καὶ ἔσω τίμιος καὶ πιστὸς στρατιώτης Χριστοῦ ἄχρι θανάτου, φιλαλήθης, ἀληθεύων ἐν ἀγάπῃ, ὀτρηρὸς, φιλόθρωπος καὶ ἐλεήμων, ταπεινός, μετριοπαθής, ἠθικός, φιλόμουσος, φιλακόλουθος καὶ τυπικός, οὐχὶ πείσμων, ζηλόφθονος καὶ ἐριστικός, ἀλλὰ συνεργάσιμος καὶ ὑπάκουος, μακρὰν ναρκισσισμοῦ, ἀπὸ πάσης τυρείας καὶ φατρίας, συνετὸς, ρέκτης καὶ ὀλιγόλογος, διαπρῦσιος προασπιστῆς τῶν δικαίων τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς Ἐκκλησίας καὶ μεριμνῶν δι' αὐτὴν στοργικῶς, εἰς ἣν ἡμεῖς ἅπαντες τὰ πάντα ὀφείλομεν, καὶ προπαντὸς ἀγαπητικὸς καὶ συγχωρητικὸς, καὶ οὐχὶ μισητικὸς πρὸς τὸν συνάνθρωπον.

Ἔχε πάντα τὰ ἀνωτέρω ὑπ' ὄψιν καὶ μάλιστα τὸ σοφὸν "*γνώθι σαυτόν*", καὶ μὴν τολμήσεις κατὰ τὸ δὴ λεγόμενον, "*νὰ καβαλήσεις τὸ καλάμι*", πρᾶγμα τὸ ὁποῖον δυστυχῶς βλέπομεν καὶ κατὰ τὰς ἡμέρας μας, διότι διὰ τὸ μετὰ θά εἶσαι ὁ ἴδιος ὑπεύθυνος. Ἐπίσης νὰ μὴν ἀρνηθεῖς οὐδέποτε τὴν ταυτότητά σου ὡς γνησίου τέκνου τῆς Ρωμηωσύνης, ἐπικαλούμενος πάντοτε τὰς εὐχὰς καὶ εὐλογίας τῆς Α.Θ.Π. τοῦ Οἴκουμενικοῦ ἡμῶν καὶ ρηξικελεύθου Ἄνακτος καὶ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου καὶ εὐχητήριος ἰκέτης ὑπὲρ τῆς υἰείας Αὐτοῦ.

Καὶ νῦν εἴσελθε εἰς τὴν χαρὰν τοῦ Κυρίου σου τὴν οὐράνιον, μυστηριακὴν καὶ θεῖαν.